Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 214 (464) ◆ Вівторок, 10 листопада 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

У Верховній Раді України

У нелегкій нинішній економічній ситуації не спадає соціальна напруга. Люди чекають від Верховної Ради, нового Уряду України конкретних дій по впорядкуванню заробітної плати, пенсій, врегулюванню цін, збільшенню споживчих товарів, розв'язанню інших соціальних проблем. Зараз ці питання у стадії вирішення у Верховній Раді та Кабінеті Міністрів, вони розглядатимуться на пленарних засіданнях, які відбудуться з 16 по 21 листопада.

З метою прискорення їх розв'язання на державному рівні, підготовки відповідних законів і рішень Уряду, кращої координації дій у Верховній Раді 6 листопада відбулася спільна робоча нарада ряду голів постійних комісій Верховної Ради, членів уряду та керівників окремих відомств.

Особливу увагу було звернуто на необхідність найближчим часом прийняти рішення щодо підвищення мінімального розміру заробітної плати і пенсій та інших конкретних питань соціального захисту населення. Мають бути невідкладно запропоновані відповідні зміни й доповнення до законів про пенсійне забезпечення, про індексацію грошових доходів, про прибутковий податок, про охорону праці, щоб першочергово розглянути їх у Верховній Раді. Пріоритетне значення надається розгляду пакету законопроектів з соціальних питань, зокрема законів про статус і соціальні гарантії ветеранів війни, праці і Збройних Сил, про державну допомогу сім'ям з дітьми, про зайнятість населення та інших. Разом з тим наголошувалось, що розв'язанню соціальних проблем у вирішальній мірі сприятимуть конкретні дії по стабілізації економіки, поглибленню реформ, наведенню порядку, посиленню контролю за дотриманням чинних законодавчих актів.

Вів нараду перший заступник Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинець, в обговоренні взяв участь віце-прем'єр-міністр В. М. Пинзеник.

ПОКИ ЩО КОМЕРЦІЙНА ТАЄМНИЦЯ

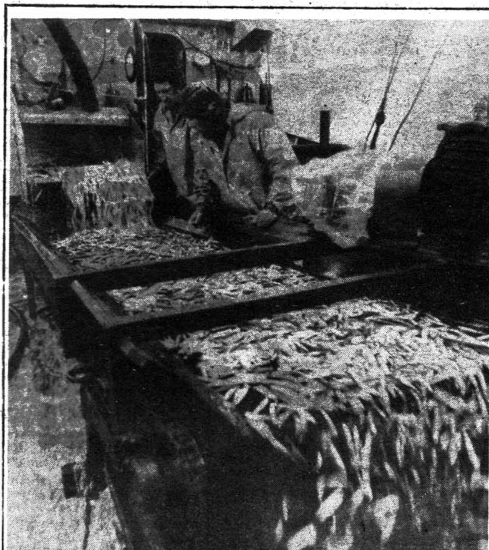
Питанням розвитку української нафтової промисловості була присвячена зустріч Президента України Л. Кравчука з його радником з економічних питань Б. Миськом (США) та представниками американської компанії «Едж петролеум корпорейшн» Дж. Калавейном і К. Кінсі. Вона відбулася минулої п'ятниці.

На початку зустрічі Л. Кравчук зазначив, що Україна з об'єктивних причин залежить у «нафтовому» питанні від Росії. Це спричиняє як тактичні, так і стратегічні труднощі в розбудові української економіки, забезпеченні її енергоносіями.

Американські підприємці, зі свого боку, висловили думку, що необхідно передовсім удосконалити структуру відповідної галузі української промисловості. Потенціал для цього є. За словами Дж. Калавейна, його компанія готова допомогти нам швидко змінити ситуацію, що склалася. Зокрема, «Едж петролеум корпорейшн» готова вкладати як гроші, так і технології в наш нафтовий сектор.

Далі розмова точилася за закритими дверима. Але те, що американські підприємці принесли з собою стос ділових паперів і навіть карту, свідчить, що вони вже мають конкретні пропозиції. Однак їхні плани, напевно, поки що комерційна таємниця.

Олексій ЄВСІКОВ.

ХУДНЕ ТЮЛЬКА НА ОЧАХ

«Та і як їй не схуднути!» — спересердя вигукує у Керчі рибалка «Кримрибколгоспспілки». Якщо ціна сейнера піднялась до 45 мільйонів карбованців, кошелькового неводу — до 2,5 мільйона, бочки пального — до 540 купонів, а баночка під кільку, і та роздулася до 12 купонів. Насупилося Азовське море, а народ гірш, ніж було, насварюється: «Та де ж це бачено, щоб за кілограм хамси 130 купонів лупити?!» Та немає її у «Кримколгоспспілці» нині, хамси тієї! За дев'ять місяців план рибовидобутку на 64 відсотки виконали. Що на морі, що у ставку — не клює на вудну. І немає тієї золотоперої, яка б усе зробила за нас по-чарівному, запросто. Тягни сам невід! Дасть Бог, і тюлька додасть у вазі!

Сергій ВУСАТИЙ.

Фото Олександра ОБУХОВСЬКОГО.

Сьогодні — останній день передплати

«Голос України» — газета Верховної Ради України, виходить п'ять разів на тиждень обсягом удвічі більшим, ніж будь-яка з українських газет, 16 сторінок і при цьому коштує:

на рік — 480 крб.
на півроку — 240 крб.
на квартал — 120 крб.
на місяць — 40 крб.

«Голос України» виходить українською (індекс 60955) та російською (індекс 60997) мовами, має додатки мовами національних меншин.

«Голос України» проводить для своїх передплатників-93 лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари: автомобіль «Волинянка», телевізори «Електрон», «Берізка», пральні машини «Таврія», піаніно, універсальні деревообробні верстати, кавомолки, міксери, кухонні комбайни, 50 штук бетонних блоків для стін під будівництво підвалів, електром'ясорубки, сувенірні набори-рушники, серветки; фени, міні-пилососи, електричний дзвінок «Аргус», мотоцикл ЗИМ-350, міні-трактор Т-012, набори миючих засобів СП «Джонсон», стереонавушники, розмальовані самовари, 15 виграшів по тисячі карбованців, відрізи тканин для пальт і жіночих костюмів, імпортне канцприладдя, автомобільний вантажний візок, пральна машина «Зірочка» СМ-2, кінна сівалка СКК-12, шість виграшів по 10 тисяч карбованців, два комплекти верстатів для індивідуальної діяльності (у кожному комплекті — 4 верстати), набори овочево-фруктових і м'ясних консервів, комплекти постільної білизни, автомобільні приймачі, магнітоли, зарядні пристрої, набори ножів, пральні машини «Марічка», меблі, мопед, взуття, сервізи, АВТОМОБІЛЬ «ТАВРІЯ».

Друзі, ви станете учасниками розіграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Опісля надсилайте до редакції листівку з поміткою «Лотерея», де вказуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;

ДОМАШНЮ АДРЕСУ;

НОМЕР КВИТАНЦІЇ;

НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розіграш лотереї — у січні 1993 року. Щасти вам!

Тільки у нас страхове акціонерне товариство «Саламандра» гарантує УСІМ передплатникам «Голосу України» на 1993 рік безплатний страховий поліс на суму 25 тисяч карбованців. Подробиці на 4-й сторінці.

Читайте в номері

Офіційна хроніка

УКРАЇНА — ПАР: ВІДСТАНІ СКОРОТИЛИСЬ

Широке визнання у світі незалежної України — це не тільки жест доброї політичної волі, але й перший крок на шляху встановлення і розбудови всебічних зв'язків і взаємовигідного співробітництва. Південно-Африканська Республіка одна із тих 130 країн світу, що вже визнали нас і прагнуть закріпити це визнання і конкретними справами. І хоча нас розділяють тисячі і тисячі кілометрів, все ж взаємний інтерес набагато скорочує ці відстані.

Як повідомив прес-центр Верховної Ради України, 6 листопада перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Васильович Дурдинець прийняв делегацію парламенту Південної Африки на чолі з лідером парламентської більшості головним партійним організатором парламенту паном А. ван Бредом.

Розповідаючи про діяльність Верховної Ради України і викладаючи внутрішню і зовнішню політику незалежної держави, Василь Васильович Дурдинець підкреслив, що розбудова відносин з Південно-Африканською Республікою є важливою складовою частиною зовнішньополітичної діяльності України, зокрема на африканському континенті. І підтримання контактів між Верховною Радою України і парламентом ПАР неодмінно буде слугувати цій справі.

Україна, наголошувалося під час бесіди, відкрита для широкого співробітництва з Південно-Африканською Республікою в таких галузях, як конверсія оборонних підприємств в Україні, розвиток спільного підприємництва, сільське господарство, зокрема переробка продукції та реконструкція харчової промисловості, охорона навколишнього середовища і подолання наслідків аварії на ЧАЕС, підготовка кадрів, будівництво, транспорт і зв'язок. Зрозумілий інтерес до економічного співробітництва з Україною виявили і парламентарі ПАР.

Бесіда пройшла у дружній, щирій обстановці. Дано відповіді на численні запитання гостей.

Під час бесіди був присутній директор по Східній Європі, представник департаменту закордонних справ ПАР пан Г. С. Нел.

ПРИЗНАЧЕНО ПОЧЕСНОГО КОНСУЛА

Австралії в Україні. Ним став громадянин нашої держави Сергій Березовенко. Урочисте відкриття офісу почесного консула відбулося 5 листопада. Він розташований у приміщенні Центру аналізу ділової активності і ринкових досліджень, що по вулиці Малопідвальній, 8. С. Березовенко є директором цього центру.

Відтепер громадяни України, котрі забажають відвідати Австралію, за винятком емігруючих до цієї країни, мають можливість оформити необхідні документи в Києві.

На відкритті офісу почесного консула виступили з промовами заступник міністра закордонних справ України В. Ліпатов та Надзвичайний і Повноважний Посол Австралії в Україні К. Хоуч. Сторони висловилися про потребу розвитку плідних зв'язків між обома державами.

Артем ПРОХОРЕНКО.

ШЕВЧЕНКІВСЬКУ ПРЕМІЮ СВОБОДИ ВРУЧЕНО НАДЗВИЧАЙНОМУ І ПОВНОВАЖНОМУ ПОСЛУ США В УКРАЇНІ Р. ПОПАДЮКУ

Конгрес українців Америки щорічно присуджує цю премію тим, хто вірить у свободу України і присвятив себе справі її політичного, економічного та соціального розвитку.

Нагороду вручили Р. Попадюку за його міцну підтримку України в боротьбі за національну незалежність і демократію як під час роботи в Білому домі, так і на посаді першого посла Сполучених Штатів Америки в незалежній Україні.

Р. Попадюк, перебуваючи з 15 по 26 жовтня у США, проводив консультації з багатьма урядовцями Сполучених Штатів щодо американо-українських відносин. Ці консультації були дуже плідні, зазначив Посол, тож він очікує тіснішого співробітництва України та Сполучених Штатів.

Інформація Посольства США в Україні.

Ветеранам — увагу й турботу

Близько 14 мільйонів ветеранів війни і праці, інвалідів та інших малозабезпечених категорій людей в умовах переходу України до ринкової економіки виявилися найменш соціально забезпеченими і захищеними.

5 листопада перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Васильович Дурдинець зустрівся з представниками ради ветеранів України та активістами ради ветеранів Києва і Київської області. Мета зустрічі — проінформувати їх про те, як вирішуються питання, викладені у зверненнях і в численних листах ветеранів до Верховної Ради і про конкретні кроки Верховної Ради і Кабінету міністрів України щодо посилення соціального захисту ветеранів та інвалідів різних категорій і створення гарантій підвищення їх життєвого рівня.

— Становищем ветеранів та інвалідів вкрай стурбовані і Верховна Рада, і Кабінет міністрів, — сказав Василь Васильович Дурдинець. — Щойно, перед цією нашою зустріччю, я мав тривалу бесіду з Прем'єр-Міністром України Леонідом Даниловичем Кучмою щодо можливих невідкладних кроків у справі підвищення соціальних гарантій і захисту інтересів ветеранів, інвалідів та інших малозабезпечених громадян за умов інфляційних процесів і різкого зниження життєвого рівня. Кабінет міністрів готує пакет документів по соціальному захисту населення, який найближчим часом буде винесений на розгляд Верховної Ради України.

Крім того, перший заступник Голови Верховної Ради проінформував присутніх, що вже на засіданнях парламенту, які відбудуться 16—22 листопада, буде поданий підготовлений Комісією Верховної Ради і Кабінетом міністрів проект Закону про внесення змін і доповнень до Закону України про пенсійне забезпечення. Інтереси ветеранів враховано також і в проекті Закону про статус ветеранів війни, праці і збройних сил, який теж найближчим часом розглянуть депутати на сесійному засіданні.

Порушувалися питання комунального, побутового і торговельного обслуговування ветеранів та медичної допомоги. Сьогодні більше уваги ветерани, пенсіонери мають відчувати і з боку Рад усіх рівнів та місцевої адміністрації, керівників підприємств, господарств і установ, звідки люди пішли на заслужений відпочинок. Василь Васильович Дурдинець особливо наголосив на тому, що в жодному Законі, в жодному документі Верховної Ради і Кабінету міністрів не повинно бути різного підходу до міських і сільських ветеранів праці, пенсіонерів. Усі вони віддали здоров'я, сили своїй Батьківщині, і вона має однаково турботливо дбати про них. І цей принцип, — запевнив він, — вже відбитий у нових законопроектах.

В. Дурдинець відповів на численні запитання ветеранів. Дано доручення комісіям за участю ветеранів прискорити доопрацювання підготовлених законопроектів. Питання, вирішення яких у компетенції Кабінету міністрів, також будуть своєчасно розглянуті.

У бесіді взяли участь голова Комісії Верховної Ради України у справах ветеранів, пенсіонерів, інвалідів, репресованих, малозабезпечених і воїнів-інтернаціоналістів М. Науменко його заступник І. Бойко, секретар Комісії В. Теряник, голова президії ради ветеранів України І. Герасимов ін.

Прес-центр Верховної Ради України.

НЕ НА ПАРАДІ, АЛЕ Й НЕ В СПОКОЇ

Багато чого витримала Україна за свою історію, тому переживе й святкування 75-ї річниці жовтневої революції. Знаменну колись дату офіційно не святкували, тому й став цей день для громадян своєрідною пробною кулею для перевірки на здатність бути толерантними і плюралістично терпимими. Бо що-що, а протистояння та нагнітання пристрастей в Україні сьогодні потрібне тільки тим, хто хоче в каламутній з будь-яких причин воді піймати «золоту рибку» політичного зиску.

За даними центру громадських зв'язків МВС України, святкування обійшлося без серйозних ексцесів, але й не без ...

У Запоріжжі, наприклад, відбулося два мітинги. Перший проводив Рух та інші демократичні сили. Як повідомив **наш власкор О. МИХАЙЛЮТА,** рухівці провели акцію скорботи за жертвами тоталітаризму мирно й тихо, але коли спробували покласти до пам'ятника Леніну вінок з колючого дроту, то їх зустріли бійкою прихильники соціалізму з портретом Сталіна і гаслами про відновлення СРСР та слави КПРС. Довелося втручатися міліції.

У Харкові біля «вождя» було відносно мирно, і він одержав усі символи сьогоднішнього плюралізму: квіти від соціалістів, колючий дріт від їх опонентів. Конфлікти припинила міліція.

В Івано-Франківську, де вже не залишилося жодного ленінського пам'ятника, соціалісти поклали квіти до пам'ятника загиблим у роки другої світової війни. Місцеві ж рухівці, щоб не нагнітати пристрастей, від масових акцій відмовилися.

Як повідомила нам **власкор Л. ТИТАРЕНКО,** конфліктом не тільки політичним, а й протистоянням поколінь закінчилося святкування річниці жовтневих подій в **Черкасах.** Коли соціалісти після маніфестації і покладання квітів до пам'ятників Леніну і загиблим воїнам вирішили вшанувати й могилу воїнів-«афганців», то їм перепинили шлях мовчазні хлопці з УНСО.

М. СТАНОВИЧ з ВІННИЦІ пише, що загін УНСО очолив похід городян і покладання квітів до могили січових стрільців. У той же час біля входу до міського парку під червоними прапорами мітингували соціалісти. На синьо-жовті знамена й опонентів вони уваги не звертали, і, за словами начальника УВС міста М. Адаменка, конфліктів не було.

Власкор **С. МЕЛЬНИЧУК з Рівного** повідомив, що соціалістів до приміщення громадсько-політичного центру не пустили прихильники Руху на чолі з народним депутатом В. Червонієм. «Мы пойдем другим путем», — нібито заявив колишній перший обкому КПУ В. Луценко і повів прихильників до свого колишнього «володіння», де сьогодні розмістилася обласна держадміністрація. А оскільки вона дозволу на мітинг під червоними прапорами не давала, то міліція відтіснила ентузіастів і запропонувала розійтися по домівках. Увечері в Рівному відбувся невеликий мітинг-реквієм за жертвами більшовицького терору.

У Луцьку, як повідомив **власкор Б. БЕРЕКЕТА,** в приміщенні колишнього обкому КПУ відбулася 8 листопада установча конференція Конгресу українських націоналістів Волині, який очолив колишній вояк УПА М. Семенюк. Учасники конференції урочисто відкрили пам'ятник генералові УПА О. Алмазову. А напередодні перед тим самим приміщенням відбувся мітинг скорботи за жертвами комуністичної системи.

У Львові не обійшлося, на жаль, без крові. Пенсіонер Костів поранив ножем у спину начальника Галицького РЕВС міста підполковника І. Новака, який очолював дії міліції по припиненню протиправних дій місцевих активістів УНСО. А дії були саме такими, бо людей били палицями, цькували собаками. Не знаю, яка «ідея» керувала унсівцями, але тільки не національна: Коли б'ють старих жінок за те, що вони хочуть покласти квіти до пам'ятника загиблим воїнам, то це вже граничне засліплення люттю. Бо жовтень жовтнем, але під гранітними плитами знайшли останній притулок ті, хто воював і загинув і за Україну також. Мертві сорому не йметь, пекти він має живих, коли вони ще здатні щось відчувати...

У Сімферополі, як повідомив **власкор О. ПІЛАТ,** прихильників жовтневих подій на демонстрації очолили не тільки лідер Союзу комуністів Криму Л. Грач та його партфункціонери, а й керівництво автономії — Голова місцевого парламенту М. Багров, його заступник А. Маслов, Голова уряду В. Курашик, голова Сімферопольської міськради В. Юров. Народний депутат Криму Л. Левченко на мітингу знову закликала повернути Крим Росії, не приймати українське громадянство, звинуватила Б. Єльцина і Л. Кравчука в розвалі Союзу.

У Севастополі святкування почалося з підняття на площі Нахімова державного прапора колишнього СРСР. Була й демонстрація під прапорами Союзу, союзних республік, дому Романових. Очолювали її знову-таки соціалісти і влада (голова міськради В. Семенов). Лунали й заклики повернути Севастополь до Росії, звільнити гекачепістів. І хочеться запитати у представників кримської влади: а як же бути з Конституцією Криму, з українськими законами, які треба виконувати навіть у день «іменин серця»?..

Плюралізмом відзначилося святкування і **в Полтаві та Дніпропетровську.** Як повідомив полтавський **власкор Г. ГРИНЬ,** революції на центральних майданах міста не було, а найбільший ентузіазм викликали ринки. Життя, воно, як і революція, не має кінця, зазначив він. І, слава Богу, життя таки перемагає. Бо з 53 мільйонів громадян республіки в «святкових» заходах взяли участь тільки понад 100 тисяч чоловік. Одне погано: ми вже нібито й не на параді і не на шляху до комунізму, але й від спокою далекі.

Підготував Володимир СКАЧКО.

На знімку: 7 листопада в Києві.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

ПОПЕРЕД БАТЬКА... В РАЙ

Своє підприємство колектив Самарівського дослідного заводу залізобетонних та фільтрувальних виробів взяв в оренду одним з перших в Україні і викупив чи не перший.

Сталося це два роки тому. То як жилося і живеться людям, які мають у колективній власності чималий завод! Крім синців, якого досвіду набули! Що надбали з повчальної науки для теперішніх послідовників, коли роздержавлення і приватизація не за горами! І як оцінюють перебіг нинішніх подій та яким бачать своє майбутнє — ось те коло питань, що ми з'ясували, зустрівшися з директором підприємства Віктором САВЧУКОМ.

— Колективна власність — це, Вікторе Степановичу, щось знайоме, майже запозичене із соціалістичної економіки. Ясно, що завод приватизовано, але ж колективом...

— А ми й переходили у 1988-му на оренду, на яку не покладали особливих і тим паче далекосяжних надій, лише тому, що за неї весь прибуток — після відрахувань орендної плати — ставав власністю колективу. Розумієте? Одразу була стратегічна мета — разом заробити і викупити підприємство.

Якщо перший крок здійснити дозволили нам без надмірних ускладнень, то другий вдалося ціною неабияких зусиль і, мабуть, витримки та наполегливості. Як тільки заїкнулися про викуп потужностей,— комісії і ревізії, наслані з міністерств та відомств, тижнями і місяцями не викисали із заводу. Траплялися відверті, які наодинці у вічі казали: «А нам наказано відібрати у вас мільйони і не пустити на волю...».

Ось вам і ніби знайома колективна власність. Згодом вона виплутується з командно-адміністративного зашморгу, скасовує, по суті, експлуатацію трударів державою, то це принципово інакша ситуація. Це не гра, а серйозно. Це надовго, назавжди. Тепер скажу: в нинішньому західному світі суто приватні підприємства, на яких працюють наймані робітники, а не співвласники, поступаються продуктивністю акціонерним, точніше, усім тим, які частково належать і робітникам. Шкода, що саме це у нас нині мало береться до відома. Це, як на мене, підказує розробникам програм роздержавлення і приватизації брати те краще, що здобули наші люди, будемо казати уже так, за соціалізму.

— То, виходить, найбільша трудність — викупити завод, а далі — жодних проблем?

— Переінакшення психології, особистих і ділових стосунків у колективі і між первинними трудовими осередками зокрема,— також справа нелегка. Ми все це передбачили і пом'якшили, вивчивши становище на заводі з участю соціологів і психологів. Та головне — справді поставили діло так, що колектив приватизував завод, а не директор у гурті з двома-трьома десятками управлінців. Особисто я, скажімо, пропонував колективу свої послуги. Ось з тих пір ми чисельно скоротилися більш як на третину. Причому скорочувала не дирекція, а бригади, дільниці, інші підрозділи, де самостійно формують свої прибутки. І де люди опинялися перед вибором: або добре працювати і заробляти, або іти геть.

Пригадайте безліч економічних реформ, які гучно замислювалися в минулому. Жодна не принесла очікуваних наслідків. Чому? Втілювалися вольовим методом зверху, швидко гальмувалися й спотворювалися на рівні виробництв — бо робітнича гуща залишалася байдужа,— одне слово, зводилися формалізмом нанівець. Отак і приватизація, роздержавлення приречені на провал, якщо їх втілюватимуть нав'язливо і силоміць владні структури. Це треба затямити. Люди мають усвідомити, що вчорашній спосіб виробництва, хоч би як він комусь не подобався, безнадійно програв і заведе лише в безвихідь. Жити власником чи співвласником заводів і фабрик, не на зарплату, а на прибутки від своєї підприємливості і є єдино справедлива соціальна реальність, яка рішуче змінить економіку. Кажу про це тому, що в Україні «дозволили» поки що «ринкові» уроки засвоювати лібералізацією цін та процвітанням прошарків населення, які жодного відношення до виробництва не мають. А повинно бути навпаки — щоб ринок починався волею і розвитком виробників.

Наш завод уже на першому році після викупу, збуваючи продукцію за регульованими цінами, досяг 80-процентної рентабельності, загалом за неповні два роки мало не вдвічі збільшив виробіток, торік у старих цінах отримали три мільйони прибутку, і, поза сумнівом, лише за рахунок перебудови виробничих стосунків у колективі та способу мислення і життя робітників.

— Але ж сьогодні, куди не поткнися, нарікають на кризові явища і неймовірні труднощі. Всюди скорочується виробництво, і, як я розумію, приватизовані підприємства у багато гірших умовах, ніж державні. Керівники кількох суто виробничих новостворених фірм скаржилися мені: тихцем робиться усе, аби ми сконали, не зіп'явшись на ноги. Ми, мовляв, забули, що, кваплячись поперед батька, можемо потрапити лише в пекло, а не в рай...

— Так і для нас останній рік — з минулого серпня й вересня — рік випробувань і гарту. Уряд України явно з політичних міркувань підвищив зарплату шахтарям — чим це скінчилося? Стрибком цін. А у нас же не тверда зарплата, у нас прибутки... власники підприємства, залежні від своєї продукції, в одну мить стали біднішими від решти. Але слухайте далі: приватне підприємство позбавили права на пільговий кредит. Та куди пішли ті гроші? Стимулювали випуск продукції? На розвиток виробництва? Ні, звичайно. На зарплату, а отже, потім в кишені спекулянтам і новоявленим комерсантам. Хіба не згубна помилка? Поділили гроші між трудівниками, вони і їх віднесли перекупникам, а оновленням потужностей, впровадженням нових технологій мало хто займався.

Розумію труднощі на нашому споживчому ринкові. То уряд мусить мати економічно вивірену політику щодо цього, однак вочевидь не має. Курс купоно-карбованця щодо валюти катастрофічно упав і падає далі передусім тому, що ми тримаємося за перевернуте уявлення про нього. Наш курс зіставляється цінами на ганчірки, а не вартістю устаткування і технологій. Не тим, у чому ми насправді програємо значно менше. І програвали б ще менше, якби перш за все заохочували виробництво і виробників, підприємців.

Веземо-волочимо нашу економіку в ринок справді на квадратних колесах. Чого, примром, домагалася Верховна Рада, коли, назволікавшись з прийняттям радикальних законів, проголосила мораторій на державну власність? Свіжий і яскравий приклад: коли у Новомосковську колектив швейної фабрики викупив її за чесно зароблені гроші, то арбітражний суд анулював цей акт. Спробуйте тепер людям, які опеклися, завтра вдруге запропонувати приватизацію — нізащо не погодяться. А тим часом закулісно не приватизація, а «прихватизація» йде... І дуже великі кошти нагромаджуються нині у людей, які не налагоджують виробництво, не вміють і не займатимуться цим. Неважко спрогнозувати небезпечні наслідки, бо ж кошти мали б зосереджуватися у тих, хто розпочинає справжній бізнес, пов'язаний з випуском продукції. Уряду, владі, які неспроможні стимулювати виробництво, марно сподіватися на успіх.

Оці явища, як на мене, насамперед і перешкоджають становленню таких колективів, як наш. Решта перешкод — на зразок втрачених зв'язків з традиційними суміжниками — не такі страшні.

— Їх, отже, вдається долати? То що, Вікторе Степановичу, чекає ваш завод у найближчому майбутньому? Раніше під кінець завжди питали про плани...

— Цього року ще 10 січня ми не мали жодного держзамовлення і мінімум власних договорів на постачання продукції, а перший квартал завершили, майже сповна використавши свої потужності. І сьогодні найважливіше для нас — технічне і технологічне удосконалення заводу, урізноманітнення конкурентоздатної продукції.

Завершуємо вводити нові лінії для виготовлення стінових матеріалів і плит перекриттів, суцільнолитих автомобільних гаражів. Придбали агрегат, який виготовлятиме стінові деталі й конструкції з пінобетону, а також технологію виробництва новітніх покрівельних матеріалів з армованих базальтових волокон.

Ще раніше єдині в Україні освоїли технологію виготовлення базальтової луски — унікального антикорозійного покриття для будівельних конструкцій. Але тут потрібні чималі капітальні вкладення. От і сподіваємося заробити грошей. Купити у нас цю технологію воліли уже і американці, і німці, і югослави, та не продаємо — віримо, що зоряна мить не обмине і нас.

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровська область.

Куди течуть «зелені» потічки?

Немає дня, щоб не чув, як нам важко без твердої валюти. Без неї сьогодні не те що нових технологій не запровадиш, а навіть у турпоїздку до колишньої братньої не з'їздиш, але такі бажані «зелені» струмочки якось дуже несміливо торують шлях в Україну. Не кажучи вже про повноводні ріки ВКВ. Хоча джерел, які могли б їх живити, чимало. Зупинюся на одному з них.

Щодоби контрольно-пропускний пункт «Чоп» перетинають десятки сотень іноземних громадян. Подібна картина і на КПП «Ужгород». Проте в жодного з автотуристів, що їдуть до нас, немає страхового поліса, згідно з яким його держава брала б на себе відповідальність за громадянина, якщо з ним щось трапиться на території нашої держави або якщо він завдасть шкоди громадянам України. Хто компенсуватиме збитки? Добре, коли гість сам «розкошелиться». А коли ні?

Примром, місяць тому в Ужгороді водій зі Словаччини протаранив «Москвича» одного з робітників мехзаводу. ДАІ встановила: винний у транспортній пригоді іноземець. Ну й що? Той поїхав додому, а наш земляк оббиває пороги різних установ, щоб ті допомогли йому відшкодувати збитки. Був би у словака страховий сертифікат — за нього розрахувалася б страхова компанія. А так — шукай вітра в полі.

Зовсім інше ставлення до проблеми в наших сусідів. Перше, що питає митник після того, як ви переїхали кордон, чи є у вас «синя карта». Якщо нема — платіть за неї тут же. Можна у ВКВ, форинтами чи кронами. Коли ж ні — завертай. У переважній більшості змучені багатогодинним, а то й добовим чеканням перед КПП, наші туристи без слів викладають необхідну валюту: в Угорщину — 20 доларів США чи 1800 форинтів, у ЧСФР — 110 (!) доларів США або 3000 крон. А тепер замислимось, скільких «зелених» потічків не дорахуємося таким чином?

В уважного читача тут може виникнути цілком резонне запитання: а чому б нам не вимагати від іноземців сплати страхового податку теж безпосередньо на кордоні, як це роблять вони? Відповідь до неймовірності проста: бо для цього потрібен відповідний нормативний акт. Решта — справа техніки. Хоча з нею, чесно кажучи, у нас теж не все гаразд.

Так, ужгородський філіал страхової компанії «Україна» вирішив оформляти відповідні папери безпосередньо на кордоні. Аби бодай валютні струмочки наших громадян не текли в казну іншої держави. Придбали для цього спеціальні вагончики. Але тут виявили «пильність» прикордонники: ви порушуєте режимну зону. І встановити будки для страхагентів не дозволили. Не знайшлося бідолахам місця й поблизу митного залу — там розмістили валютний магазин спільного українсько-німецького підприємства «Чоптрейдінг». Цікаво, від кого державі було б більше зиску — від СП чи страхувальників? Хоча вони могли б працювати й поруч.

Страхпредставництва доцільно відкрити і на пунктах спрощеного переходу кордону. Адже натовпи бажаючих навідатися до сусідів тут не міліють. А за «синьою картою» до Ужгорода поїде не кожен.

— До цього просто руки не доходять,— бідкається начальник ужгородського філіалу страхової компанії «Україна» С. Добош.— Та й інвалюту місцеві банки не приймають, а возити її до обласного центру ризиковано.

Спроба спрямувати русло валютних струмочків у бюджет України була в Державного митного комітету, який наказом № 172 від 4 вересня 1992 року вводив з 1 жовтня спеціальні митні збори. Але чіткого механізму їх практичної реалізації розроблено не було, що викликало на місцях багато непорозумінь. Тому до остаточного «опрацювання» відповідних інструктивних документів дію згаданого наказу тимчасово припинено.

Течіть собі спокійно, «зелені» потічки...

Микола ГОРВАТ.
Закарпатська область.

Продиктовано в номер

МІНЕНЕРГО ПОПЕРЕДЖАЄ

Генеральні директори енергетичних комплексів Вінниці, Дніпропетровська, Донбасу, Києва, Львова, Криму, Одеси і Харкова у спеціальному Зверненні до працівників вугледобувної, нафтопереробної галузей, газової і важкої промисловості поінформували про кризовий стан, що склався із забезпеченням електростанцій паливом напередодні зими. «Проти рівня минулого року, — зазначається у Зверненні, — електростанції недоотримали 4,1 мільярда кубічних метрів газу і 3,8 мільйона тонн мазуту. На сьогодні залишок мазуту удвічі менший за торішній».

З другого боку, споживачі заборгували близько 20 мільярдів карбованців за вже використану електроенергію. Усе це спонукало керівників енергетичного комплексу України закликати суміжників і споживачів в ім'я інтересів держави обмежити комерційну діяльність, пам'ятаючи, що зрив енергозабезпечення України — це шлях не тільки до багатомільярдних збитків, а й до соціально-політичних потрясінь.

Сергій ВЛАД.

РУХ У ЛЬВОВІ ВИЗНАЧИВСЯ

7 листопада відбулася зірвана 24 жовтня конференція Львівської крайової організації Руху. Діяльність «проводу», обраного 24 жовтня, визнана конференцією позастатутною. Більшістю голосів (проти голосували 48 делегатів з 420) конференція проголосувала за вотум довіри нинішньому керівництву крайової організації, а членів самозваного «проводу» виключила з Руху.

РЕДАКТОРІВ «СТАВИТИМУТЬ НА МІСЦЕ»!

Особливістю 10-ї сесії Верховної Ради Криму вважають спостерігачі винесення на розгляд питання про роботу засобів масової інформації, яке відкладалося від сесії до сесії. Перед початком сесії заплановано нараду головних редакторів кримських видань, де частину з них буде піддано критиці за гострі публікації,— вважає ряд кримських журналістів.

РУХ-ПРЕС.

СВЯТО У ТРАУРІ

Сумним видалося нинішнє листопадове свято у шахтарському краї. Як повідомив Донецький страйковий комітет, на горлівській шахті «Кіндратівка» на горизонті 720 метрів загинуло 9 гірників. Тіла піднято на поверхню, Причина трагедії — вибух газу метану. На шахті працює державна комісія.

Юрій ДОЦЕНКО.

ХРИСТИЯНСЬКІ ДЕМОКРАТИ РОЗПОРОШУЮТЬСЯ

Як нам повідомив кореспондент радіо «Свобода», у суботу в Тернополі мав відбутися надзвичайний з'їзд Української християнсько-демократичної партії. Однак перед початком форуму виникли деякі розбіжності у поглядах на формування структур цієї партії. Частина делегатів, зокрема Тернопільської та Київської організацій УХДП, наполягала на об'єднанні всіх християнських демократів України, інші пропонували створити нову партію.

Не досягнувши згоди, представники Львівської та Івано-Франківської організацій провели установчу конференцію і створили нову організацію — Християнський суспільний союз, головою якого обрано Михайла Вітра.

Тернопільська крайова організація також провела надзвичайну конференцію і, вважаючи себе правонаступницею УХДП, об'єдналася з Християнсько-демократичною партією України, яка була створена на базі колишньої Київської обласної організації УХДП. Головою ХДПУ (так тепер називається партія) обрано Михайла Гутора.

ДЕПУТАТИ КРИМУ РОЗГЛЯНУТЬ ПРОЕКТ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

Президія Верховної Ради Криму розглянула порядок денний десятої сесії ВР Криму, яку вирішено скликати в першій половині грудня цього року. Буде обговорено питання «Про проект нової Конституції України». У зв'язку з розмежуванням повноважень між органами державної влади України та Республіки Крим очікується прийняття Закону Республіки Крим «Про приватизацію майна державних і комунальних (муніципальних) підприємств». Виходячи з цього закону, сесія розгляне такі питання: про державну (Республіки Крим) програму приватизації майна державних підприємств, про розмежування майна державної (Республіки Крим) власності і власності адміністративно-територіальних одиниць (комунальної).

Олександр ПІЛАТ.

ШАНА ГЕРОЯМ!

У Батурині вшановано пам'ять колишніх мешканців гетьманської столиці, знищених за наказом Петра I в листопаді 1708 року. Біля хреста-могили відправили панахиду, присягнули на вірність Україні Батуринська, Борзнянська та Бахмацька сотні Чернігівського полку, отець Олександр благословив козака Олександра Заїку та його наречену Наталю на подружнє життя.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

«ЗОЛОТИЙ ЛЕВ-92»

Під такою назвою у Львові 8 листопада почався всеукраїнський фестиваль театрів-студій. Сюди з'їхались колективи також з Москви, Мінська, Паневежиса. У програмі 18 вистав. Фестиваль завершиться 12 листопада.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Передплата-93

Передплативши газету «Голос України», ви автоматично одержуєте безкоштовний поліс однієї з найбільших в Україні страхових фірм — страхового акціонерного товариства «Саламандра».

УМОВИ СТРАХУВАННЯ:

Об'єкт страхування — життя та здоров'я передплатника.

Від чого страхується — від травм внаслідок нещасного випадку, що призвели до інвалідності або смерті передплатника.

Страхове відшкодування — до 25 тисяч купонів в залежності від ступеня збитків, нанесених життю чи здоров'ю передплатника.

Строк страхування — на період передплати на газету «Голос України» у 1993 році.

Документи, необхідні для одержання страхово
ня — квитанція передплати на «Голос України»
— Вирізаний з газети і заповнений на ім'я пе
рінець страхового полісу САТ «Саламандра».
— Документ, що підтверджує настання інвалі
ті передплатника в результаті нещасного випадк
ті відшкодування сплачується спадкоємцям пот
— Паспорт або посвідчення особи передп
смерті передплатника документ, що підтверджу
кування).

Телефони для довідок: (8-0572) 22-47-04, 21-19-3
Адреса: Харків, ДСП пл. Радянської України,
7 під.

ФІЛІАЛИ СА
РА» В УКРАЇНІ

КИЇВ — 290-
ВІННИЦЯ —
Донбаський
лівка) — 5-24-
ДНІПРОПЕТР
44-08-59, 96-99-
ДНІПР[illegible]ЗЕР
3-32-13
ДОНЕЦЬК —
ЗАПОРІЖЖЯ
ІВАНО-ФРАН
3-24-11
КІРОВОГРАД
КРИВИЙ РІГ
КРАСНОПЕРІ
2-12-35
ЛУГАНСЬК -
МИКОЛАЇВ
ОДЕСА — 2
ПОЛТАВА –
СВАЛЯВА —
ФЕОДОСІЯ
ЧЕРНІГІВ —
ЯЛТА — 32-
УЖГОРОД –
ЄВПАТОРІЯ

Зверніть увагу

ДОБРОДІЙНИКИ З «ФОНДУ ГУРВІЦА»

Офіційна назва у нього інша: Фонд підтримки громадян Одеси. Та у місті кажуть саме так — «Фонд Гурвіца», бо запропонував його створити Едуард Гурвіц, голова Жовтневої районної Ради народних депутатів та її виконкому. І перший внесок до фонду — 10 тисяч карбованців зробив саме він. З його ж легкої руки до благодійництва підключилися десятки підприємств та організацій, комерційні структури, чимало окремих громадян. Правління та виконавча дирекція фонду проводять копітку роботу по матеріальній підтримці малозабезпечених людей похилого віку, сімей, де з'являються новонароджені.

Всі пологові будинки міста почали одержувати спеціальні комплекти для новонароджених: медична аптечка, комплект пелюшок, який виготовляють в експериментальному об'єднанні «Сцена», очолюваному відомою у місті добродійницею Світланою Нісілевич (аптечки ж «пакуються» в аптекоуправлінні). Ці комплекти видають батькам, коли вони забирають немовля додому. А сім'ї, діти з яких виховуються у державних дошкільних закладах, отримують ще відчутнішу допомогу — плату за утримання і харчування дітей взяв на себе «Фонд Гурвіца».

Люди похилого віку, що потерпають від нестатків, постійно одержують від фонду матеріальну допомогу, мають змогу безкоштовно харчуватися у відповідних закладах. Ось і цими днями працівники фонду підготували для малозабезпечених громадян пакети продовольчих товарів: цукор, рис, макаронні вироби, м'ясні та рибні консерви. Ці набори розвозять по домах теж благодійники.

І крім цього «Фонд Гурвіца» проводить окремі акції: усім реабілітованим вручено по тисячі купонів, на прохання Дитячого фонду виділено 100 тисяч карбованців для придбання спеціальної інвалідної коляски для дівчинки-школярки. У музичній школі імені Столярського відбувся концерт для дітей-сиріт, після якого кожному з них було вручено коробку єгипетських цукерок (такі внески тепер теж надходять до «Фонду Гурвіца»)...

Усі ці факти говорять самі за себе. Та запитання до тих, хто прочитає ці рядки, поставити хочеться: може, й серед вас, підприємці, банкіри, службові особи, просто громадяни, теж знайдуться люди, які виявлять турботу про малозабезпечених не лише на словах, а й на ділі?

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Коротко

НЕЗА

[illegible]ел
сятинсь
новлено
груддя
Так зе
ли 120-
роджен
сьменн
В уроч
цієї наг
гості з
ставник
області

В
Терн
ласть.

[illegible]Е

Гадяц
завод п
вже пр
шокола
ки за ко
тло-кор
дом не
Гри
Полт

КИЇВРАДА ОГОЛОСИЛА ВІЙНУ ІВАНУ САЛІЮ, А ДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЯ ЗВЕРНУЛАСЯ З ПОЗОВОМ Д

Як і слід було чекати, «тихе» з'ясовування стосунків Київради і держадміністрації переросло у відверте, нічим не прикрите протистояння. Останньою краплиною, а, можливо, початком стало рішення сесії Київради про скасування понад 30 життєво важливих для міста розпоряджень, виданих представником Президента у Києві Іваном Салієм.

Цікаво, що депутати кваліфікують їх як незаконні, а держадміністрація з не менш важливими аргументами і посиланнями переконує в їх чинності. Створено прецедент, вийти з якого без проблем буде нелегко. Адже коли б ми, як і належить, слухняно виконували закони, які приймаємо, то рішення Київради миттєво паралізувало б мало не третину міського господарства.

Що ж скоїв Іван Салій зі своєю командою, коли зумів викликати таку нечувану для Київради згуртованість? Адже скасовані розпорядження при уважному їх вивченні працюють на киян, на порядок та організованість у багатьох галузях господарства. Ясність вніс голова Київради Василь Нестеренко, виступивши на засіданні муніципальної асамблеї минулої п'ятниці:

— Київрада не стверджує, що розпорядження представника Президента за своєю суттю неправильні. Проте видані вони без узгодження з Київрадою і з порушенням чинного законодавства...

Здається, у такому висновку є велика правда. Полягає вона в тому, що коли б на подібні розпорядження спромоглася Київрада, то все стало б на свої місця. Але тоді і відповідальність за їх виконання була б за нею. Проте Рада не має виконавських функцій, тому вантажем відповідальності вона поступилася держадміністрації, зайнявши споглядацьку позицію: законні чи незаконні розпорядження Салія. А оскільки закони у нас ще такі, що досить часто дозволяють собою маніпулювати, як заманеться, то сталося те, що сталося.

Хоч, як на мій погляд, ситуація, в яку потрапили представницька і виконавська влада, настільки типова, що, можливо, київським депутатам слід подякувати, що вони довели її до краю, і настільки швидко, що жодна

зі сторін ще
ламати дров.

Суть поля
обидві інсти
ли у порожн
лася в резу
женості окр
Закону про
Президента
цеве самовр
жімо, Ради
майна, але
навських с
нявши до ві
про предст
дента, вони,
гували повн
танньому, а
рації, яка
вонаступник
виконкому.

До речі,
редбачав та
дій, звернув

Передплата-93

...а газету «Голос України», ви автоматично одер...ний поліс однієї з найбільших в Україні стра...рахового акціонерного товариства «Саламанд...

УМОВИ СТРАХУВАННЯ:
...ання — життя та здоров'я передплатника.
...тупсся — від травм внаслідок нещасного ви...ели до інвалідності або смерті передплатника.
...кодування — до 25 тисяч купонів в залежності ...кі, нанесених життю чи здоров'ю передплатни...
...ння — на період передплати на газету «Голос ...раїни».

Документи, необхідні для одержання страхового відшкодування — квитанція передплати на «Голос України» у 1993 році.
— Вирізаний з газети і заповнений на ім'я передплатника корінець страхового полісу САТ «Саламандра».
— Документ, що підтверджує настання інвалідності чи смерті передплатника в результаті нещасного випадку (у разі смерті відшкодування сплачується спадкоємцям потерпілого).
— Паспорт або посвідчення особи передплатника (у разі смерті передплатника документ, що підтверджує право успадкування).
Телефони для довідок: (8-0572) 22-47-04, 21-19-38.
Адреса: Харків, ДСП пл. Радянської України, 1, Палац праці, 7 під.

Мистецтво і графиня Ко...

Видавництво «Мистецтво» засноване ще 1932 року. До 1986-го тут випускали 900—1300 найменувань книжок. А за перше півріччя нинішнього року — лише 28 назв. Держава вже не дає ні дотації, ні фондового паперу. Видавці покривають збитки комерційними книгами. Так, підготували до друку «Графиню Козель»...

На рахунку «Мистецтва» — 26 тисяч валюти. Але вона «заморожена» ще указом Горбачова. Директор В. Кузьменко запевняє, що нині єдиний вихід — бартер. Саме за бартером реалізовано альбом «З української старовини» одній канадській фірмі, за 1000 примірників — 8,5 тонни фінського крейдяного паперу. А валюту заробляти невигідно — держава забирає лев'ячу частку.

Проблема

Книготоргівля ж і сама в боргах, аби й собі щось заробити, «накручує» свій процент. «Мистецтво» надало Укоопспілці «Біблію для дітей» за 40 карбованців, а нині в магазинах вона коштує 110. Тому при видавництві створено групу комерційної ініціативи, яка шукає шляхи реалізації літератури.

Чи не найпопулярніше з останніх видань — альбом «Українське малярство XIII—XX ст.» навіть не з'являлося на полицях книгарень, а вмить опинилося на розкладках спекулянтів. А коли альбом ще тільки задумали випускати, ледве випросили в Укркнизі договірну ціну 49 карбованців...

— Як же у... ляції? — за... менка.

— Якби к... продають кни... патент, у як... валась би ціна... чували відпов... Якщо беруть ... бованців, а н... дорожче, пода... ється втричі ... всьому світу... не регулюєть... люється.

За планами ... світ альбоми ... шивка», «Бо... школа», леж... «Українська ... во-паркове м... ни». Але вид... чається за ї...

Юліа...

Фотооко

МАЙСТРИН...

Свій перший хрестик Олена Гасюк зробила ще в дитинстві, у селі Дихтинець Путильського району Чернівецької області. Потім їх було багато... У школі, Вінницькому училищі прикладного мистецтва. Тисячі хрестиків вишиванок поступово перетворилися у високе мистецтво, настав час поділитися досвідом. Що і зробила Олена Гасюк у співдружності з іншою майстринею, Марією Степан у популярному видан... вка». Готується до друку і... «Буковинська вишивка», куди ... які побували на солідних, у то... них виставках. Дай, Боже, їй ... хрестиків, з яких народжуєть...

Воло...

Зверніть увагу

...ОДІЙНИКИ З «ФОНДУ ГУРВІЦА»

...а у нього ін...ими громадян ...ст кажуть са... Гурвіца», бо ...о створити ...голова Жовт...Ради народних ...виконкому. І ...до фонду — ...анців зробив ...и легкої ру...иства підклю...підприємств ..., комерційні ...алінь окремих ...алiння та ви...усі фонду про...роботу по ма...ммці малоза...одей похилого ...з'являються ...будинки міс...жувати спеці...т для новона...ична аптечка, ...шок, який ви...експерименталь-

льному об'єднанні «Сцена», очолюваному відомою у місті добродійницею Світланою Нісілевич (аптечки ж «пакуються» в аптекоуправлінні). Ці комплекти видають батькам, коли вони забирають немовля додому. А сім'ї, діти з яких виховуються у державних дошкільних закладах, отримують ще відчутнішу допомогу — плату за утримання і харчування дітей взяв на себе «Фонд Гурвіца».

Люди похилого віку, що потерпають від нестатків, постійно одержують від фонду матеріальну допомогу, мають змогу безкоштовно харчуватися у відповідних закладах. Ось і цими днями працівники фонду підготували для малозабезпечених громадян пакети продовольчих товарів: цукор, рис, макаронні вироби, м'ясні та рибні консерви. Ці набори розвозять по домах теж благодійники.

І крім цього «Фонд Гурвіца» проводить окремі акції: усім реабілітованим вручено по тисячі купонів, на прохання Дитячого фонду виділено 100 тисяч карбованців для придбання спеціальної інвалідної коляски для дівчинки-школярки. У музичній школі імені Столярського відбувся концерт для дітей-сиріт, після якого кожному з них було вручено коробку єгипетських цукерок (такі внескі тепер теж надходять до «Фонду Гурвіца»)...

Усі ці факти говорять самі за себе. Та запитання до тих, хто прочитає ці рядки, поставити хочеться: може, й серед вас, підприємці, банкіри, службові особи, просто громадяни, теж знайдуться люди, які виявлять турботу про малозабезпечених не лише на словах, а й на ділі?

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Коротко

НЕЗАБУТНЬОМУ

...селі Крог... Гусятинського району встановлено бронзове погруддя Богдана Лепкого. Так земляки відзначили 120-річчя з дня народження видатного письменника і філософа. В урочистих заходах з цієї нагоди брали участь гості з діаспори і представник Президента в області Р. Гром'як.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Тернопільська область.

...Е ШОКО...АД!

Гадяцький сироробний завод почав виготовляти вже призабуте на смак шоколадне масло. Тільки за кольором воно світло-коричневе і шоколадом не пахне.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

...КИЇВРАДА ОГОЛОСИЛА ВІЙНУ ІВАНУ САЛІЮ, ...ЖАДМІНІСТРАЦІЯ ЗВЕРНУЛАСЯ З ПОЗОВОМ ДО СУДУ

...почекати, «ти...ня стосунків ...ржадміністра... відверте, ні...те протистоян...краплиною, а, ...тком стало рі...Київради про ...д 30 життє...ля міста роз...ваних пред...Президента у ...Салієм.

...депутати ква...як незаконні, ...трація з не...ими аргумен...ними. Створе...вийти з яко...буде нелегко. ...ми, як і нале...виконували ...приймаємо, то ...вради миттєво ...мало не тре-

тину міського господарства.

Що ж скоїв Іван Салій зі своєю командою, коли зумів викликати таку нечувану для Київради згуртованість? Адже скасовані розпорядження при уважному їх вивченні працюють на киян, на порядок та організованість у багатьох галузях господарства. Ясність вніс голова Київради Василь Нестеренко, виступивши на засіданні муніципальної асамблеї минулої п'ятниці:

— Київрада не стверджує, що розпорядження представника Президента за своєю суттю неправильні. Проте видані вони без узгодження з Київрадою і з порушенням чинного законодавства...

Здається, у такому висновку є велика правда. Полягає вона в тому, що коли б на подібні розпорядження спромоглася Київрада, то все стало б на свої місця. Але тоді і відповідальність за їх виконання була б за нею. Проте Рада не має виконавських функцій, тому вантажем відповідальності вона поступилася держадміністрації, зайнявши споглядацьку позицію: законні чи незаконні розпорядження Салія. А оскільки закони у нас ще такі, що досить часто дозволяють собою маніпулювати, як заманеться, то сталося те, що сталося.

Хоч, як на мій погляд, ситуація, в яку потрапили представницька і виконавська влада, настільки типова, що, можливо, київським депутатам слід подякувати, що вони довели її до краю, і настільки швидко, що жодна зі сторін ще не встигла наламати дров.

Суть полягає в тому, що обидві інституції потрапили у порожнечу, яка утворилася в результаті неузгодженості окремих положень Закону про представника Президента і Закону про місцеве самоврядування. Скажімо, Ради є власником майна, але не мають виконавських структур. Прийнявши до виконання Закон про представника Президента, вони, однак, не делегували повноважень ані останньому, ані держадміністрації, яка фактично є правонаступником колишнього виконкому.

До речі, Іван Салій передбачав такий поворот подій, звернувшись з відкритим листом і до Президента, і до Голови Верховної Ради України. На жаль, це послання залишилось без відповіді.

Безперечно, при безконфліктних відносинах Ради і представника Президента ці закони дозволяють нормально працювати обом структурам, оскільки передбачають для них достатньо можливостей. Перші мають необмежені контрольні функції, а другі — більш ніж достатньо міських проблем і негараздів, щоб їх вирішувати. Але полюбовно не вийшло. Отож розставити все на місця має лише Закон.

Що далі? Поки що держадміністрація готує позов до суду, а обидва голови — Василь Нестеренко та Іван Салій погодилися дати інтерв'ю «Голосу України». А може, між цими двома подіями вони дійдуть згоди?

Валентина ПИСАНСЬКА.

Життя Рад

У ЧЕРКАСАХ ШТОРМИТЬ

Такої кризи влади Черкаси ще не знали. Бли... виконком і міськрада перебували в станіштор... вітрил». Мер міста Володимир Соколовський, ... ультиматум від своїх заступників, пішов у від... здоров'я.

Це був перший глава міської влади, висуну... не з компартійної обойми, а хвилею мітингово... технолог одного черкаського заводу очолив м... му вдалось керувати два з половиною роки.

Після гарячої сесії-розбору і 13 днів «та... міськради відправили у відставку всіх членів ... обрали нового голову — депутата Марка Л... донині працював директором місцевого автор...

Лідія ...

Реалії

СКЛАСТИ ЗБРОЮ!

Луганський експериментальний завод метал... роботу над замовленням американської фір... чатку американці придбали в заводу 10 тис... клинків, а нині замовили ще 15 тисяч один... зброї. Таку продукцію залюбки куплять ні... ці. Проте фінансове становище заводу бажа... гозаність країн СНД заводу-виробнику скла... карбованців. Нині спортивні організації краї... мовилися від замовлень — немає чим платит...

Юлі...

Луганська область.

відшкодуван-
1993 році.
..дплатника ко-

..сті чи смер-
(у разі смер-
..пілого).
..ника (у разі
право успад-

Палац праці,

..САЛАМАНД.

..25, 290-02-22
..3-06
..іал (м. Гор-

..СЬК —

..НСЬ..

..3-11-54
.. 34-21-22
..СЬК —

.. 55-33-14
.. 65-44-28
..ПСЬК —

..53-15-37
..37-23-38
..8-86
..-89-43
..28-82
..7-38-09
..55-55
..3
..-30-71
..3-00-94

..ТНЬОМУ

..Крог.. Гу-
.. району вста-
..онзове по-
..дана Лепкого.
..ки відзначи-
..я з дня на-
..видатного пи-
.. і філософа.
..х заходах з
.. брали участь
..спори і пред-
..езидента в
.. Гром'як.
Михайло
..ИЛАШКО.
..льська об-

..ОКС.. ..АД!

.. сироробний
.. виготовляти
..уте на смак
.. масло. Тіль-
..ром воно сві-
..ве і шокола-
..не.
.. ГРИНЬ.
..ка область.

..СУДУ

.. встигла на-

..в тому, що
.. потрапи-
.. яка утвори-
..ті неузгод-
.. положень
..редставника
..ону про міс-
..ання. Ска-
.. власником
..ають вико-
..тур. Прий-
..ння Закон
..ка Прези-
..ак, не деле-
..ень ані ос-
..ержадмініст-
..чно є пра-
.. колишнього

.. Салій пе-
..поворот по-
.. з відкри-

Мистецтво і графиня Козель

Видавництво «Мистецтво» засноване ще 1932 року. До 1986-го тут випускали 900—1300 найменувань книжок. А за перше півріччя нинішнього року — лише 28 назв. Держава вже не дає ні дотації, ні фондового паперу. Видавці покривають збитки комерційними книгами. Так, підготували до друку «Графиню Козель»...

На рахунку «Мистецтва» — 26 тисяч валюти. Але вона «заморожена» ще указом Горбачова. Директор В. Кузьменко запевняє, що нині єдиний вихід — бартер. Саме за бартером реалізовано альбом «З української старовини» одній канадській фірмі, за 1000 примірників — 8,5 тонни фінського крейдяного паперу. А валюту заробляти невигідно — держава забирає лев'ячу частку.

Проблема

Книготоргівля ж і сама в боргах, аби й собі щось заробити, «накручує» свій процент. «Мистецтво» надало Укоопспілці «Біблію для дітей» за 40 карбованців, а нині в магазинах вона коштує 110. Тому при видавництві створено групу комерційної ініціативи, яка шукає шляхи реалізації літератури.

Чи не найпопулярніше з останніх видань — альбом «Українське малярство XIII—XX ст.» навіть не з'являлося на полицях книгарень, а вмить опинилося на розкладках спекулянтів. А коли альбом ще тільки задумали випускати, ледве впросили в Укркнизі договірну ціну 49 карбованців...

— Як же уникнути спекуляції? — запитую В. Кузьменка.

— Якби комерсанти, які продають книги, отримували патент, у якому встановлювалась би ціна на товар, сплачували відповідний податок. Якщо беруть книгу за 40 карбованців, а продають втричі дорожче, податок теж сплачується втричі вищий. Так по всьому світу. А у нас нічого не регулюється і не контролюється.

За планами, скоро побачать світ альбоми «Українська вишивка», «Бойчук та його школа», лежать підготовлені «Українська графіка», «Садово-паркове мистецтво України». Але видавництво не ручається за їх долю.

Юліана ШЕВЧУК.

Фотооко

МАЙСТРИНЯ

Свій перший хрестик Олена Гасюк зробила ще в дитинстві, у селі Дихтинець Путильського району Чернівецької області. Потім їх було багато... У школі, Вінницькому училищі прикладного мистецтва. Тисячі хрестиків вишиванок поступово перетворилися у високе мистецтво, настав час поділитися досвідом. Що і зробила Олена Гасюк у співдружності з іншою майстринею, Марією Степан у популярному виданні «Художня вишивка». Готується до друку інший її альбом — «Буковинська вишивка», куди ввійшли її роботи, які побували на солідних, у тому числі міжнародних виставках. Дай, Боже, їй ще тисячі і тисячі хрестиків, з яких народжується мистецтво...

Володимир ФАЛІН.

тим листом і до Президента, і до Голови Верховної Ради України. На жаль, це послання залишилось без відповіді.

Безперечно, при безконфліктних відносинах Ради і представника Президента ці закони дозволяють нормально працювати обом структурам, оскільки передбачають для них достатньо можливостей. Перші мають необмежені контрольні функції, а другі — більш ніж достатньо міських проблем і негараздів, щоб їх вирішувати. Але полюбовно не вийшло. Отож розставити все на місця має лише Закон.

Що далі? Поки що держадміністрація готує позов до суду, а обидва голови — Василь Нестеренко та Іван Салій погодилися дати інтерв'ю «Голосу України». А може, між цими двома подіями вони дійдуть згоди?

Валентина **ПИСАНСЬКА.**

Життя Рад

У ЧЕРКАСАХ ШТОРМИТЬ

Такої кризи влади Черкаси ще не знали. Близько місяця міськвиконком і міськрада перебували в стані шторму «без керма і вітрил». Мер міста Володимир Соколовський, отримавши заяву-ультиматум від своїх заступників, пішов у відставку за станом здоров'я.

Це був перший глава міської влади, висунутий на цю посаду не з компартійної обойми, а хвилею мітингової стихії. Скромний технолог одного черкаського заводу очолив міську владу, де йому вдалось керувати два з половиною роки.

Після гарячої сесії-розборy і 13 днів «тайм-ауту» депутати міськради відправили у відставку всіх членів міськвиконкому і обрали нового голову — депутата Марка Литовського, котрий донині працював директором місцевого авторемонтного заводу.

Лідія **ТИТАРЕНКО.**

Реалії

СКЛАСТИ ЗБРОЮ!

Луганський експериментальний завод металовиробів розпочав роботу над замовленням американської фірми «Блейд». Спочатку американці придбали в заводу 10 тисяч фехтувальних клинків, а нині замовили ще 15 тисяч одиниць фехтувальної зброї. Таку продукцію залюбки купляють німці, канадці, угорці. Проте фінансове становище заводу бажає кращого. Заборгованість країн СНД заводу-виробнику складає 14 мільйонів карбованців. Нині спортивні організації країн СНД взагалі відмовилися від замовлень — немає чим платити.

Юлія **ЄРЕМЕНКО.**

Луганська область.

Контакти

ЗАПОРІЖЖЯ — ОБЕРХАУЗЕН

Кілька транспортів гуманітарної допомоги вже надійшло з Оберхаузена до Запоріжжя, йде обмін офіційними делегаціями, налагоджуються культурні зв'язки. Саме з цією метою прибули до Запоріжжя міський директор пані Рут Дамериус та голова відомства у справах молоді пан Вольфганг Гроттхауз. Вони ознайомилися з роботою молодих журналістів та художників області, відвідали середню школу № 98, Театр молоді, дитячу вокальну студію «Цвіркун» у Будинку культури і техніки «Титан», а також мали багато бесід з початкуючими бізнесменами, спортсменами.

Приймає гостей Південно-українське товариство «Молодь за милосердя». Голова товариства Володимир Скаковський вважає візит німецьких друзів важливим актом народної дипломатії.

— Це — наш внесок у справу інтеграції України у Європу, — сказав він.

Олександр **МИХАЙЛЮТА.**

Запоріжжя.

Налітай, подешевшало!

ЧИЙ ПРОЕКТ КРАЩИЙ!

Згідно з міжурядовими рішеннями про скорочення збройних сил і неозброєння на території Сумщини розформовується Смоленська ракетна дивізія. У військових містечках залишаються будівлі, комунікації, інші об'єкти, які віднині добре можуть прислужити мирній справі. Як найбільш ефективно розпорядитися цим господарством? В інтересах економіки і соціальної справедливості щодо військових та вільнонайманих службовців армії, які звільнившись у запас, залишаються в області? На розгляд адміністрації вже подано від державних та інших структур десятки пропозицій, які ретельно вивчаються, а поки що до остаточного визначення нових господарів нерухомого майна об'єкти залишаються під охороною військових.
луо ьк«ьнеаоблас5и

Віталій **МАКСЮТЕНКО.**

Сумська область.

Що почім

І МИШЕЙ ЛОВЛЯТЬ, І ГРОШІ ЗАРОБЛЯЮТЬ

Дедалі популярнішим стає в Миколаєві та за його межами міський кіт-клуб «Шері». На недавно організованій ним виставці можна було бачити кішок навіть з Одеської та Херсонської областей. Породисті кошенята (їх кваліфікувало спеціальне журі) продавалися тут за цінами від 1—2 тисяч купонів до 100 американських доларів.

Георгій **ЧОРНОМОР.**

Миколаїв.

Знай наших!

РАДІОГУБИТЕЛІ

Рекорд не тільки обласного, а й всеукраїнського масштабу встановили мешканець міста Знам'янки У. та його дружок з Кіровограда Л. Вони викрали на знам'янському заводі «Акустика» 328 гучномовців-динаміків на суму понад 50000 купонів. Цікаво, навіщо їм знадобилася така кількість гучномовців? Над цим нині трудиться слідство.

Микола **ВОЛОК.**

Кіровоградська область.

У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ

НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ 7 ЛИСТОПАДА 1992 РОКУ ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ КУРС КАРБОВАНЦЯ І КУПОНА ДО ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТ.

1 австралійський долар	277.90
1 австрійський шилінг	36.45
1 англійський фунт стерлінгів	618.85
10 бельгійських франків	123.66
1 німецька марка	254.30
1 голландський гульден	226.13
1 датська крона	66.32
100 італійських лір	29.98
1 канадський долар	320.02
1 норвезька крона	62.57
1 долар США	399.00
1 фінська марка	80.81
1 французький франк	75.16
1 шведська крона	67.68
1 швейцарський франк	284.65
10 японських ієн	32.51
1 екю	500.15
10 іспанських песет	35.94
10 грецьких драхм	19.62
1 ірландський фунт	672.03
1 ісландська крона	6.85
1 кувейтський динар	1344.61
10 ліванських фунтів	2.06
10 португальських ескудо	20.66
1 сингапурський долар	245.95
10 турецьких лір	0.50
1 естонська крона	31.79
1 долар США по розрахунках із Індією в 1992 році	399.00

Курс карбованця і купона за 1 долар США на валютній біржі при Національному банку України 3 листопада 1992 року становив 550.00.

Валютний коефіцієнт купона до карбованця складає 1,0.

ГОЛОВНЕ ВАЛЮТНО-ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ.

Турбота про безпеку, чи назад до фаланги?

Точка зору

Для народного депутата України генерал-майора Володимира Толубка ракетні війська — справа всього життя. Рішення про те, що Україна має стати без'ядерною і безракетною країною, Володимир Борисович вважає далеко не бездоганним. Саме тому він і підготував цикл з трьох статей, в яких викладає свою точку зору на ракетно-ядерну зброю в Україні. Вважаємо, що аргументи фахівця мають бути донесені до наших читачів.

* * *

Військовий досвід, нагромаджений у минулих війнах (а їх народ України пережив немало), сьогодні має розцінюватися як неоціненний капітал, що примножує бойову силу наших військ.

Однією з найважливіших проблем, пов'язаних з розвитком будь-якої держави, що претендує на статус незалежної, є проблема забезпечення її безпеки, обороноздатності. Розв'язуючи ці завдання, не можна обходити світовий військово-історичний досвід розвитку збройних сил, бо армія, яка не в змозі прогнозувати нові явища, перебуває в полоні стереотипів, що віджили, неодмінно зазнає поразки. Військовий досвід, нагромаджений у минулих війнах (а їх народ України пережив, на жаль, немало), сьогодні має розцінюватися як неоціненний капітал, що примножує бойову силу наших військ.

Що приносило перемоги у війнах? М'язи бійців, спочатку найпростіша, а потім досконала зброя в поєднанні з військовим мистецтвом. Уже перші війни світової історії (V—IV століть до н. е.) показали залежність успіху бою від військового потенціалу сторін, що воюють. Могутні держави мали могутні армії, і навпаки — сильна армія забезпечувала не тільки існування, а й розквіт країни. Успіх бою залежав головним чином від чисельності військ і фізичного стану воїнів. Кожний воїн, що перебував у строю фаланги, легіону, маніпули, досконало володів холодною зброєю і був вимуштруваний для ведення рукопашного бою. Застосування кінноти значно підвищувало маневрові можливості військ і, відповідно, давало можливість армії розв'язувати складніші завдання в бою. Поступово дедалі частіше перемоги стали одержувати армії, якими командували прогресивніші полководці, що застосовували нові засоби ведення збройної боротьби. Саме у війнах почали закладатися основи військового мистецтва.

У складі Збройних Сил України мав бути такий клас засобів ураження і всебічного забезпечення бойових дій, який міг би в разі агресії з достатньою надійністю вражати будь-які об'єкти противника.

Озброєння армій визначалося рівнем розвитку ремісничого виробництва, науки і техніки. В IV—II століттях до н. е. Греція й Рим, що мали порівняно з іншими державами на той час більш розвинену техніку, мали і якісно кращу зброю. Для рукопашного бою застосовувалися списи, мечі, бойові сокири, кинджали; для бою на дистанції — луки зі стрілами, металеві списи (дротики). Створювалися бойові засоби, що являли собою перші зразки бойової техніки. Широко застосовувалися бойові колісниці і бойові слони.

Україна не може мати репутації слабкої країни. Щоб уникнути агресивних зовнішніх нападів, треба мати можливість належним чином відповідати на будь-яку загрозу.

Поступальний розвиток виробничих сил і засобів виробництва розкрили ширші можливості оснащення армій. Розвиток металургії, наприклад, давав змогу значно збільшити виробництво холодної зброї і створити перші зразки вогнепальної. Це були поки що примітивні гармати і гнотові рушниці — аркебузи. В 1521 році було винайдено і прийнято деякими арміями на озброєння мушкет, кулі якого могли пробивати рицарські обладунки, що й визначило поступове відмирання головного впродовж багатьох століть принципу тактики, коли воїн вів боротьбу зі «своїм» візаві.

На найбільшу нашу увагу заслуговують особливості підготовки і ведення визвольних війн слов'янськими дружинами під керівництвом Олександра Невського (1240—1242 роки), Дмитра Донського (1378—1380 роки), Богдана Хмельницького (1648—1654 роки). Цим діячам був властивий поряд з умінням мобілізувати і навчати народні маси для боротьби із загарбником ще й великий талант полководця. Богдан Хмельницький, наприклад, використовував у визвольних війнах списи, шаблі, рушниці, перші зразки артилерійської зброї. Тактика військ полягала у використанні колон розсипного строю.

У другій половині XVII століття мушкети в більшості армій замінили рушницями, спочатку з кремнієвим замком, а потім — у 40-х роках XIX століття — капсульним ударним замком. Під кінець XIX століття всі армії перейшли на гвинтівки, серед них і магазинні, стали освоювати інші види автоматичної вогнепальної зброї. Саме наявність новітніх на той час автоматичних гвинтівок і кулеметів, скорострільної артилерії дало можливість відносно нечисленній армії бурів добиватися чималих успіхів і отримувати перемоги у війні з найавторитетнішою на той час армією — англійською.

Очевидна закономірність: чим вищий рівень розвитку виробничих сил держави, тим ефективнішу зброю має її армія; чим могутніша армія, тим незалежнішу і самостійнішу політику проводить країна на світовій арені.

Ця обставина особливо дала про себе знати у війнах XX століття. Англо-бурська (1899—1902 роки) і російсько-японська (1904—1905 роки) війни підтвердили, що на результат війни насамперед впливає економічний потенціал сторони, яка воює. Поразка Росії в російсько-японській війні продемонструвала, до чого призводить консерватизм і відсталість у військовому будівництві, недалекоглядність уряду, економічна відсталість держави. Пасивність оборонної стратегії, недостатня кількість новітньої на той час автоматичної зброї, скорострільної артилерії і мінометів, застосування застарілих методів управління військами визначили ганебну поразку Росії.

У роки першої світової війни значно змінилися способи ведення бою. Це було зумовлено масовим застосуванням кулеметів, скорострільної артилерії, танків, літаків. Величезними, порівняно з війнами минулого, були армії, що брали участь у цій світовій війні. Саме тоді вперше були застосовані на полі бою отруйні речовини — зброя масового знищення.

Які ж уроки першої світової війни?

По-перше, стало ясно, що суверенітет і цілісність держави залежать від її військово-економічного потенціалу, рівня розвитку озброєння, військової техніки і військової науки. По-друге, війна висвітлила, що за помилки політиків, дипломатів, скупість чиновників, принциповість пацифістів у остаточному підсумку розплачуються народи, а виправляють їх — військові. По-третє, стало очевидно, що неможливо формувати в багатонаціональній державі збройні сили за національним принципом.

У роки другої світової війни економіка, наука, військова думка були спрямовані на створення нових зразків танків, літаків, артилерійських систем, стрілецької зброї, інших видів бойової техніки. В результаті переміг той, хто з-поміж інших умов зумів створити найдосконалішу зброю й техніку, мобілізувати і навчити ратному мистецтву своїх громадян. Ми тоді це зробили із запізненням, а через це й ціна перемоги виявилась занадто дорогою.

Кінець другої світової війни ознаменувався однією з найжахливіших подій в історії людства — вибухом атомних бомб над містами Японії. Поява ядерної зброї відкрила нову епоху у військовій справі і сьогодні визначає обличчя сучасного світу. А наявність такої зброї в тієї чи іншої країни не в останню чергу визначає місце держави у світовому табелі про ранги.

Ядерна зброя, як відомо, була створена в період другої світової війни в США здебільшого зусиллями європейських учених (Ейнштейн, Бор, Фермі та ін.). Перше випробування цієї зброї відбулося в США на полігоні Аламогордо 16 липня 1945 року (в цей час у переможеній Німеччині проходила Потсдамська конференція). А всього через двадцять днів, 6 серпня 1945 року, на японське місто Хіросіма без будь-якої воєнної необхідності й доцільності було скинуто атомну бомбу велетенської на той час потужності — 20 кілотонн. Через три дні, 9 серпня 1945 року, атомному бомбардуванню було піддано друге японське місто — Нагасакі. Наслідки ядерних вибухів були жахливі. У Хіросімі з 255 тисяч жителів було вбито й поранено майже 130 тисяч чоловік, з майже двохсоттисячного населення Нагасакі було вражено понад 50 тисяч чоловік.

Згодом ядерна зброя була створена і випробувана в СРСР (1949 рік), у Великобританії (1952 рік), у Франції (1960 рік), у Китаї (1964 рік). Сьогодні в науково-технічному відношенні до виробництва ядерної зброї готові більш як 30 держав світу.

Останні здобутки науки й техніки в багато разів збільшили силу не тільки ядерних засобів ураження. Справді, масоване застосування ядерної зброї може призвести до таких велетенських втрат за короткий час, які в добу звичайної зброї були просто неможливі. Однак і застосування звичайних озброєнь може мати катастрофічні наслідки. Усвідомлення цієї обставини само по собі є стримуючим чинником і визначає інтерес до вдосконалення звичайних засобів ведення війни. Можливості таких засобів сьогодні також майже безмежні, що й було продемонстровано світовому співтовариству під час останньої війни в Перській затоці. Головною особливістю цієї війни є те, що в ній уперше було випробувано у великих масштабах новітні зразки зброї. Вперше космос «працював» на війська безпосередньо для поля бою. Космічні засоби розвідки і навігації чималою мірою визначали успіх дій і одного солдата, і цілих дивізій.

Вельми ефективними зарекомендували себе космічні системи під час відбиття спроб з боку Іраку організувати масоване застосування оперативно-тактичних ракет. У системі протиракетної оборони багатонаціональних сил активно використовувалися завчасно розгорнуті американцями системи раннього попередження космічного базування. У цій війні вперше так широко й різноманітно використовувалися також засоби радіоелектронного придушення і протидії. Військове командування широко і також уперше використало «комп'ютерні ігри» для прогнозування наслідків різних варіантів організації бою. І, нарешті, вперше в історії воєн одна з воюючих сторін так масовано та інтенсивно застосовувала для враження противника високоточні системи зброї. «Вогнева фаза» операції за своєю тривалістю (38 діб) багаторазово (в 9 разів) перевищила фазу наземних д[...] військ.

У результаті досить велика за абсолютними показниками перевага Іраку над багатонаціональними силами (щодо дивізій — 45 проти 16, артилерійських систем — 830[...] гармат проти 4085 і майж[е] подвійна перевага в танках) не справила впливу на остаточний підсумок бойових дій. Командування Іраку програло в головному: в бойовій ініціативі, в бойових можливостях військ. Висновок з цього однозначний: епоха «ліній Мажіно» остаточно залишилася в минулому. За сучасних засобів ведення збройної боротьби основою воєнних дій у звичайній війні, і досвід у Перській затоці це підтвердив, є заподіяння масованих вогневих ударів з використанням високоточної зброї, космічних засобів виявлення [і] наведення, а також радіоелектронного придушення противника на всю глибину його оборони.

Тому, очевидно, у складі Збройних Сил України має бути такий клас засобів ураження і всебічного забезпечення бойових дій, який міг би в разі агресії з достатньою надійністю вражати (або погрожувати враженням) будь-які за рівнем захищеності й важливості об'єкти противника. Можливо, на першому етапі такий клас бойових і забезпечувальних засобів має бути представлений ракетами з необмеженою дальністю польоту, стратегічними бомбардувальниками з крилатими ракетами великої дальності і, нарешті, стратегічними системами морського базування. В перспективі на базі цих систем можуть бути створені міжконтинентальні інформаційні розвідувальні і ударні системи.

Україна не може мати репутації слабкої країни. Щоб уникнути агресивних зовнішніх нападів треба мати можливість належним чином відповідати на будь-яку загрозу. Ніхто не повинен сумніватися щодо спроможності України відповісти будь-якому агресорові.

Володимир ТОЛУБКО, народний депутат України, генерал-майор.

(Далі буде).

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про затвердження Порядку обмеження, тимчасової заборони (зупинення) чи припинення діяльності підприємств, установ, організацій і об'єктів у разі порушення ними законодавства про охорону навколишнього природного середовища

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» Верховна Рада України **постановляє:**

Затвердити Порядок обмеження, тимчасової заборони (зупинення) чи припинення діяльності підприємств, установ, організацій і об'єктів у разі порушення ними законодавства про охорону навколишнього природного середовища (додається).

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ,
29 жовтня 1992 року.

ПОРЯДОК

обмеження, тимчасової заборони (зупинення) чи припинення діяльності підприємств, установ, організацій і об'єктів у разі порушення ними законодавства про охорону навколишнього природного середовища

1. Цей Порядок визначає правові основи прийняття рішень про обмеження, тимчасову заборону (зупинення) чи припинення діяльності підприємств, установ, організацій і об'єктів (надалі — підприємств) незалежно від форм власності у разі порушення ними законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

2. Діяльність підприємств, що здійснюється з порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища, може бути:

обмежена — на певний період (до виконання необхідних природоохоронних заходів) встановлюються зменшені обсяги викидів і скидів забруднюючих речовин і розміщення відходів в цілому по підприємству чи по окремих його цехах (дільницях) і одиницях обладнання;

тимчасово заборонена (зупинена) — до виконання необхідних природоохоронних заходів зупиняється експлуатація підприємства чи окремих його цехів (дільниць) і одиниць обладнання;

припинена — повністю припиняється експлуатація підприємства чи окремих його цехів (дільниць) і одиниць обладнання.

При тимчасовій заборoні (зупиненні) чи припиненні діяльності підприємств забороняються всі викиди і скиди забруднюючих речовин і розміщення відходів по підприємствах в цілому чи окремих їх цехах (дільницях) і одиницях обладнання.

3. Рішення про обмеження, тимчасову заборону (зупинення) та припинення діяльності підприємств у разі порушення ними законодавства про охорону навколишнього природного середовища приймають у межах своєї компетенції Кабінет Міністрів України, Верховна Рада Республіки Крим, місцеві органи державної виконавчої влади, Міністерство охорони навколишнього природного середовища України та його органи на місцях, органи державного санітарно-епідеміологічного нагляду, інші спеціально уповноважені державні органи та органи місцевого самоврядування.

4. Діяльність підприємств обмежується або тимчасово забороняється (зупиняється) у разі перевищення ними лімітів використання природних ресурсів, порушення екологічних нормативів, екологічних стандартів, а також вимог екологічної безпеки, зокрема:

а) введення в дію підприємств, на яких не забезпечено в повному обсязі додержання екологічних вимог і виконання заходів, передбачених проектами на їх будівництво (реконструкцію);

б) відсутність споруд, устаткування і пристроїв для очищення викидів і скидів або їх знешкодження, а також приладів контролю за кількістю і складом забруднюючих речовин та характеристиками шкідливих факторів на підприємствах, діяльність яких пов'язана з шкідливим впливом на навколишнє природне середовище, або порушення правил експлуатації зазначених споруд, устаткування, пристроїв і приладів;

в) використання природних ресурсів, викиди і скиди забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище, складування, захоронення, зберігання або розміщення виробничих, побутових та інших відходів без відповідних дозволів;

г) перевищення гранично допустимих чи тимчасово узгоджених викидів і скидів забруднюючих речовин в навколишнє природне середовище, рівнів акустичного, електромагнітного, іонізуючого та іншого шкідливого впливу фізичних факторів, біологічного впливу та радіоактивного забруднення;

д) порушення екологічних вимог при виробництві, зберіганні, транспортуванні, знешкодженні, захороненні токсичних та інших речовин, небезпечних для навколишнього природного середовища, здоров'я та життя людей;

е) відсутність або нездійснення заходів, спрямованих на запобігання залповим викидам і скидам, що створюють високі та екстремально високі рівні забруднення повітряного і водного басейнів і грунтів, становлять небезпеку для здоров'я та життя людей, тваринного і рослинного світу;

є) виробництво й експлуатація транспортних та інших пересувних засобів і установок, у викидах і скидах яких вміст забруднюючих речовин перевищує встановлені нормативи;

ж) впровадження відкриттів, винаходів, застосування нової техніки, імпортного устаткування, технологій і систем, що не відповідають екологічним вимогам;

з) порушення екологічних вимог при дислокації військових частин, проведенні ними військових навчань, маневрів, переміщенні військ і військової техніки (крім випадків надзвичайних ситуацій, що оголошуються відповідно до законодавства України);

і) порушення інших вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

5. Підставою для припинення діяльності підприємств є систематичне перевищення ними лімітів використання природних ресурсів, порушення екологічних нормативів та екологічних стандартів, що не можуть бути усунуті з технічних, економічних чи інших причин.

6. Рішення про обмеження, тимчасову заборону (зупинення) чи припинення діяльності підприємства підлягає виконанню в строки, зазначені у цьому рішенні.

7. Не допускаються термінові тимчасова заборона (зупинення) чи припинення діяльності підприємства, якщо це може призвести до виникнення аварійної ситуації.

8. У разі невиконання рішення про обмеження, тимчасову заборону (зупинення) чи припинення діяльності підприємства винні особи несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

9. Державні органи, що прийняли рішення про обмеження, тимчасову заборону (зупинення) чи припинення діяльності підприємства або скасування таких рішень, надсилають у тридобовий строк відповідну інформацію Радам народних депутатів, на території яких знаходяться підприємства.

10. Відновлення діяльності підприємств здійснюється з письмового дозволу органу, який прийняв рішення про тимчасову заборону (зупинення) діяльності, або його вищого органу.

11. Рішення про обмеження, тимчасову заборону (зупинення) чи припинення діяльності підприємств може бути оскаржено в судовому порядку.

12. У разі необгрунтованого обмеження, тимчасової заборони (зупинення) чи припинення діяльності підприємств винні в цьому службові особи несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

Резонанс

«ДОЛЯ РИБООХОРОНИ: СЛОВО ЗА УРЯДОМ» («Голос України», № 168).

ЛОВИТИ НЕ РИБУ, А БРАКОНЬЄРІВ

У статті йшлося про реорганізацію рибоохорони й доцільність збереження так званого «басейнового принципу» її структури. Він полягає в тому, що контролем охоплюється простір вздовж річок чи моря, незалежно від адміністративних кордонів розташованих там областей. На противагу цьому існує концепція «територіального» принципу, за яким контроль має обмежуватися кордонами однієї області.

У Одеській області діють два підрозділи Мінприроди: Державне управління охорони природного середовища, що функціонує за територіальним принципом, і Держінспекція охорони Чорного моря, що контролює води Чорного моря та прибережну зону на території України (Одеська, Миколаївська, Херсонська області та Крим).

Одеська екологічна асоціація дослідила ефективність їхньої роботи.

Протягом останніх десятиріч водоохорона, так само як і рибоохорона, функціонували за басейновим принципом. Однак і водні ресурси, і рибні запаси на межі деградації. Звинувачують у цьому Мінводгосп та Мінрибгосп, що керували тоді цими службами (за їхню політику утриманців-тимчасовиків щодо природи). Та головна причина — в монопольному контролі за ресурсами, який був частиною цієї політики.

У зв'язку зі зловживанням службовим становищем працівників Захчоррибводу неодноразово притягували до відповідальності. Але правоохоронні органи здатні викрити, як правило, лише «верхівку айсберга» правопорушень. А їх причина — безконтрольність, породжена монополією. Басейновий принцип, поширюючись на кілька областей, створює умови для такої монополії, оскільки зводить нанівець контролюючу роль місцевих органів влади, до компетенції яких, згідно із законодавством, входять і питання охорони природного середовища. Життя показало, що через свою схильність до бюрократизму місцеві власті користувалися найменшим приводом для самоусунення від своїх обов'язків. А басейновий принцип такий привід дає.

Про другий серйозний недолік басейнового принципу. Ресурси невіддільні один від одного. Охорона рибних запасів переплітається з охороною вод, частиною якої є контроль за водоохоронними зонами, що відносяться до земельних ресурсів. А лісопосадки в цих зонах та їхня фауна відносяться, відповідно, до рослинних ресурсів та тваринного світу. І склади отрутохімікатів псують і повітря, і грунт, і воду, і рибу. Більша частина ресурсів охороняється за територіальним принципом і введення відособленого контролю води та рибних запасів приведе до створення двох або кількох незалежних природоохоронних підрозділів, котрі, по суті, займаються одним і тим самим на одній і тій же території. Це призводить до безладдя, дублювання та конфліктних ситуацій, що вже має місце в Одеській області.

Таке становище до того ж невигідне економічно. Неефективно використовується транспорт, роздуваються штати, утримуються окремі лабораторії з дорогим обладнанням, котрі роблять одну й ту саму роботу, тощо.

Історично вже сформувалася специфіка кожної області, причому не в останню чергу в екологічному плані. Пропоновані ж басейни, навпаки, досить умовно відповідають географічному тлумаченню цього поняття. Дністер в Україні розділений Молдовою, Дунай протікає по території восьми країн, а Чорноморсько - Середземноморський басейн сполучений з Атлантичним океаном. Докази на зразок «риба кордонів не дотримується» цілком претензійні. Розв'язання питання набагато простіше: рибоохороні треба ловити не рибу, а браконьєрів, яких судять за місцем скоєння злочину. Судочинства по басейнах немає. Водоохороні теж варто орієнтуватися не на водний об'єкт в цілому, а на його забруднювачів, економічні санкції на котрих накладають фіноргани, що нічого спільного з басейнами не мають.

Лише Мінприроди здатне здійснити комплексний басейновий контроль, узагальнюючи дані, взаємодіючи на міжурядовому рівні з усіма заінтересованими державами й спираючись на свої підрозділи, серед яких є й контрольні органи, і науково-дослідницькі організації. Найповнішу інформацію від контрольних органів можна одержати лише тоді, якщо ці органи працюватимуть за територіальним принципом, бо лише такий принцип дає можливість забезпечити на місцях комплексний контроль за всіма видами ресурсів.

А створення ж якихось спеціалізованих, збільшених, відірваних від решти ресурсів підрозділів на половині дороги між столицею та областями нічого, крім хаосу, до державного контролю не додасть. Це доведено нещодавньою історією.

Плани збереження басейнового принципу не можна розцінювати інакше, як спробу консервації дотеперішньої корумпованої системи з її монополізмом та гігантоманією. І коли хтось цього затято домагається, то лише заради ліпшої вигоди, тому що тільки для неї така система була дуже зручною.

Басейнові та інші збільшені структури мають піти в минуле. Здійснення комплексного управління природоохоронною діяльністю й проведення єдиної державної політики у справі охорони природи можливі лише в разі суміщення зон діяльності органів Мінприроди з усією рештою органів державного управління, і головне — з органами місцевої влади.

Валентин ЯНКОВСЬКИЙ, співголова партії Зелених України по Південному регіону,

Олексій ЄФІМОВ, член Ради Одеської екологічної асоціації.

ІЗ СУДДІВСЬКИХ ПРОТОКОЛІВ

Чемпіонат країни з футболу. Вища ліга. 13 тур.

«Кривбас» — «Верес». 1:0 (0:00). 6000 глядачів. Суддя Татулян (Київ). Гол: Литвиненко (65).

«Металург» — «Шахтар». 1:1 (0:0). 2000 глядачів. Суддя Стоян (Алчевськ). Голи: Стловицький (56) — у гостей; Гуральський (86) — у господарів.

«Нива» — «Металіст». 2:0 (0:0). 6000 глядачів. Суддя Авдиш (Сімферополь). Голи: Віскуп (55), Дем'янчук (80).

«Карпати» — «Динамо». 0:0. 20000 глядачів. Суддя Панчик (Сімферополь).

«Буковина» — «Таврія». 2:0 (1:0). 5000 глядачів. Суддя Бавикін (Харків). Голи: Алістаров (27, 75, з пенальті).

«Чорноморець» — «Торпедо». 2:1 (1:0). 500 глядачів. Суддя Безуглий (Луцьк). Голи: Лебідь (18), Гусєв (54) — у господарів, Савченко (75) — у гостей. На 12-й хвилині Гусєв не реалізував пенальті.

«Кремінь» — «Дніпро». 2:0 (1:0). 8000 глядачів. Суддя Арановський (Київ). Голи: Жабченко (26), Данилишин (50).

«Волинь» — «Зоря»-МАЛС. 4:2 (1:0). 1400 глядачів. Суддя Онуфер (Ужгород). Голи: Федецький (29), Тібілов (53, 58), Дикий (55) — у господарів; Фурсов (54, з пенальті). Бєдний (73).

	І	В	Н	П	М	О
Дніпро	13	8	3	2	23—11	19
Шахтар	13	7	4	2	23—10	18
Динамо	13	6	5	2	17—7	17
Буковина	13	6	4	3	16—6	16
Чорноморець	13	6	2	5	19—19	14
Волинь	13	6	2	5	17—22	14
Металіст	13	5	4	4	21—15	14
Металург	13	5	4	4	17—15	14
Карпати	13	5	4	4	18—17	14
Таврія	12	5	2	5	12—15	12
Кривбас	13	4	3	6	11—16	11
Зоря-МАЛС	12	4	2	6	10—20	10
Нива	13	3	3	7	7—10	9
Кремінь	13	3	3	7	8—21	9
Торпедо	13	3	2	8	14—18	8
Верес	13	3	1	9	12—23	7

Перша ліга. 19 тур. СК «Одеса» — «Артанія» — 4:1, «Евіс» — «Темп» — 2:0, «Металург» — «Кристал» — 0:1, «Прикарпаття» — «Шахтар» — 4:1, «Приладист» — «Поліграфтехніка» — 1:0, «Рось» — «Сталь» — 0:0, «Динамо-2» — «Хімік» — 7:0, «Нива» Вц. — «Нафтовик» — 0:1, «Поділля» — «Ворскла» — 0:1, «Десна» — «Закарпаття» — 3:0, «Автомобіліст» — «Скала» — 0:0. **«Нафтовик», СК «Одеса» — по 25 очок, «Нива» — 25.** «Темп», «Ворскла», «Прикарпаття» — по 23, «Автомобіліст» — 20, «Кристал» — 19, «Сталь», «Поділля», «Динамо-2» — по 18, «Поліграфтехніка», «Десна», «Приладист», «Евіс», «Металург» — по 17, «Скала» — 15, «Хімік», «Рось» — по 14, «Закарпаття» — 13, «Артанія» — 11, «Шахтар» — 9.

Друга ліга. 16 тур. «Шахтар-2» — «Дністер» — 2:0, «Явір» — «Галичина» — 1:0, «Азовець» — «Газовик» — 2:0, «Дружба» — «Хімік» — 1:4, «ЗС Оріяна» — «Бажановець» — 0:2, «Дніпро» — «Вагонобудівник» — 1:0, «Меліоратор» — «Чайка» — 0:0, «Титан» — «Кристал» — 0:0.

Перехідна ліга. 16 тур. «Прометей» (Дніпродзержинськ) — «Гірник» (Харцизськ) — 0:0, «Динамо» (Луганськ) — «Антрацит» (Кіровське) — 1:1, «Торпедо» (Луцьк) — «Прометей» (Шахтарськ) — 0:0, «Океан» (Керч) — «Шахтар» (Горлівка) — 2:1, «Нафтохімік» (Кременчук) — «Фрунзенець» (Сакський р-н) — 2:1, «Електрон» (Ромни) — «Море» (Феодосія) — 1:0, «Авангард» (Жидачів) — «Нива» (Миронівка) — 0:1, «Промінь» (В. Боронецька) — «Олімпік» (Харків) — 4:0, «Андезит» (Хуст) — «Лисоня» (Бережани) — 2:0.

Коментар — ДИНАМІВСЬКІ ОРГВИСНОВКИ

ПІСЛЯ невдачі київського «Динамо» в матчах Кубка УЕФА проти «Андерлехта» мало хто, гадаю, вірив, що все залишиться по-старому. І мав рацію. Минулої суботи відбулося засідання ради динамівського ФК і було звільнено з посади Анатолія Пузача. На матч до Львова команду повіз виконуючий обов'язки головного тренера Йожеф Сабо.

З інформації, яку мені надав прес-секретар клубу Олексій Семененко, дізнався, що Анатолій Кирилович Пузач, на жаль, хворіє. Коли ж одужає, неодмінно буде вирішене питання з його працевлаштуванням. Великий досвід цієї людини неодмінно ще стане в пригоді ФК «Динамо» (Київ).

По закінченні першого кола чемпіонату країни буде оголошено конкурс на заміщення вакантної посади головного тренера динамівців. Зрозуміло, переможе той, програма якого буде найпереконливішою.

Але повернімося до чергового туру чемпіонату. Несподівано зазнав поразки від аутсайдера, «Кременя», одноосібний лідер — «Дніпро». Дніпропетровці зберегли за собою чільне місце. Однак переслідувачі: «Шахтар», «Динамо», «Буковина» — помітно скоротили відставання. До них міг би приєднатися й «Металіст», та харків'яни поступилися в Тернополі. Втім, вони, як кажуть, потрапили під гарячу руку. «Нива» демонструє цілком якісний футбол, тільки от з результатами у неї поки що не все гаразд. А от цього разу тернопільці настроїлися найсерйознішим чином й перервали серію невдач.

ЦІКАВИМ був і тур у першій лізі. Завидною результативністю відзначилися футболісти «Динамо-2» (Київ), які забили сім «сухих» м'ячів у ворота команди із Сєвєродонецька. В ударі був Лобас, відзначившись чотири рази: на 25-й, 34-й, 44-й і 54-й хвилинах.

На відміну від киян болільники в Білій Церкві не побачили забитих м'ячів. Але в поєдинку місцевої «Росі» зі «Сталлю» було багато боротьби, цікавих комбінацій. Очевидно, господарі хотіли показати себе з якнайкращого боку новому старшому тренерові Віктору Дубенові (він — білоцерківець, але донедавна очолював «Закарпаття»). І що ж, у першому таймі «Рось» була дуже близька до успіху. Одного разу один на один з воротарем гостей вийшов Макаров, але не влучив. А потім він же швидко пройшов правим краєм і зробив філігранну передачу на новобранця господарів Дайнека. Той ефектно пробив головою, та знову м'яч пролетів за сантиметри від штанги. Після зустрічі футболіст пояснив, що вперше грав у нападі. Його амплуа — опорний півзахисник...

І щоб завершити розповідь про цей поєдинок, відзначу висококваліфіковане суддівство Віктора Догодайла з Києва та його помічників і земляків Анатолія Осадчого й Геннадія Коваленка.

А своєрідна сенсація сталася у Вінниці. Місцева «Нива» перед цим була одноосібним лідером і приймала свого головного конкурента — клуб з Охтирки. На 28-й хвилині досвідчений гравець «Нафтовика» Шуршин майже з центру поля забив гол. Зрозуміло, вінничани доклали багато сил, щоб принаймні відігратися. І вони дістали чудову нагоду здійснити задумане. Але на 90-й хвилині Шубін не реалізував пенальті, який парирував воротар гостей Прохоров...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.
Біла Церква — Київ.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Хокей. Чемпіонат світу. Група «С». Кваліфікаційний турнір. Мінськ. Україна — Казахстан. 4:5 (0:2, 2:2, 2:1). Шайби в нашій команді закинули: Савицький, Шастін (дві), Буценко, Білорусь — Україна. 1:4 (0:0, 0:1, 1:3). В українській збірній відзначилися: Фадєєв, Кулабухов, Степанищев (двічі). Білорусь — Казахстан. 3:1.

	І	В	Н	П	Ш	О
Україна	2	1	0	1	8—6	2
Казахстан	2	1	0	1	6—7	2
Білорусь	2	1	0	1	4—5	2

До фінальної частини чемпіонату світу в групі «С», яка пройде навесні наступного року в Іспанії, вийшли українські та казахські хокеїсти.

Успіх святкує й жіноча збірна України, яка вийшла до головного турніру чемпіонату Європи в групі «В». Наші дівчата в трьох матчах взяли гору над збірною Латвії — 3:0, 1:2 і 2:0.

Баскетбол. Київський «Будівельник», як відомо, вийшов до півфінальної групи в турнірі Кубка Європи. 24 листопада кияни зіграють з клубом «Спліт» в Хорватії, 2 грудня — в Ізраїлі з «Апоелем». До цієї групи увійшли також клуби — «Шоле» (Франція), «Бенфіка» (Португалія) та АЕК (Греція).

ВЕЛИКЕ ПЕРЕСЕЛЕННЯ ТРИВАЄ

Доки не вирвано людину з лещат радіації, ліквідація наслідків аварії на Чорнобильській АЕС триває. І триватиме ще довго, бо «вирвати» людину з забрудненої землі — це не те ж саме, що висмикнути бур'янину. Адже та земля, яка б вона не була, — рідна. І кинути її назавжди нелегко. Однак робити це доводиться.

Тож і виросло поблизу села Ковалин Переяслав-Хмельницького району Київщини нове селище. Щоправда, котеджі, яких тут понад 150,— не гриби і самі не ростуть. Спасибі полтавським будівельникам. До кінця місяця вони обіцяють здати все селище. Втім, переселенці із забруднених місць не чекають на цей строк — заселено вже понад половину будинків. Щоправда, дніпропетровські газовики чомусь забарились із спорудженням газопроводу, а балонів усім не вистачає...

Хочеться щастя на новому місці. Сподіватися цього можна, надіючись на Бога або, принаймні, на Мінчорнобиль. Та бач, в новий дім — лише після кішки! Бо вона теж, за пові-р'ям, приносить щастя. А коли так, коли все, що довелося пережити, не витравило звичаї та традиції, — хоча багато від чого й треба відмовитися, — то не подолала радіація найголовнішого в людях. І вони здатні й гідні бути щасливими.

Олексій БРЕУС.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Експрес-інформація

ЛІКИ З-ЗА ОКЕАНУ

225 тисяч доз протикорьової вакцини та відповідну кількість одноразових шприців доставив учора до Києва літак ВПС США. Як повідомило Посольство Сполучених Штатів в Україні, цю акцію влаштовано в рамках програми допомоги «Дамо надію», а сам вантаж є даром американських приватних та громадських організацій українському народові. Крім вакцини до Києва прибули інші життєво необхідні медпрепарати, що їх не вистачає нашим лікарням. Фінансувало акцію Агентство міжнародного розвитку США. 19 грудня планується відправити в Україну ще один такий вантаж.

А ЗА ЦИФРАМИ — ЛЮДСЬКІ ДОЛІ

Засідання Ради безпеки Північної Осетії відбулося вчора у Владикавказі. Його вів голова Верховної Ради республіки Галазов. На засіданні обговорювались питання обміну заложниками, становище тисяч біженців.

У неділю північноосетинська сторона передала Інгушетії 70 заложників. Інгушетія, в свою чергу, відпустила 50 осетин. Але того ж дня інгуська сторона висунула нові умови обміну заложниками: один осетин — на п'ять інгушів.

Тим часом депутати Краснодарського краю Росії запропонували скликати нараду керівників республік, країв та областей Північного Кавказу для обговорення ситуації в Північній Осетії.

ЗАЛИШИЛИСЯ «ДРІБНИЦІ»

Представники урядів Чехії і Словаччини зустрілися вчора в моравському місті Жидлоховіце. Вони обговорили принципи відносин між двома республіками після майбутнього поділу ЧСФР. Як повідомив словацький Прем'єр-міністр Мечіяр, більшість питань щодо поділу федерації сторони вирішили на переговорах ще минулого місяця. А вчора представники Чехії і Словаччини розглянули питання про дипломатичні відносини між двома країнами, двосторонній договір про співробітництво, угоди в галузі оподаткування, зв'язку і сільського господарства.

З ДВОДЕННИМ ВІЗИТОМ

прибув учора до Лондона Президент Росії Єльцин. Він уперше відвідує Великобританію. Передбачається, що Єльцин та британський Прем'єр-міністр Мейджор підпишуть під час візиту договір про принципи відносин між двома державами. Російський Президент також має укласти з британською стороною торгово-економічні угоди та договір про тісніші військові контакти між Москвою і Лондоном. Сьогодні Єльцин виступить на спільному засіданні двох палат парламенту Великобританії, його прийме королева Єлизавета II.

ПОКЛАСТИ КРАЙ СУПЕРЕЧЦІ,

що виникла між США і ЄС у питанні про субсидії європейським фермерам, закликав обидві сторони представник Європейського співтовариства Андрієссен. Після провалу торговельних переговорів між ЄС і Сполученими Штатами останні загрожували застосувати санкції проти імпорту європейської продукції. Американці домагаються зменшення субсидій європейським фермерам, щоб підвищити конкурентоспроможність своїх товарів. Андрієссен назвав розбіжності з цього питання неістотними і висловив упевненість, що сторони зможуть дійти згоди.

ПОВЕРНІТЬ ЕКС-ПРЕЗИДЕНТА!

Вимогу до Росії повернути колишнього Президента Азербайджану Муталібова висунуло міністерство внутрішніх справ республіки. За деякими даними, азербайджанський екс-президент живе неподалік від Москви. На батьківщині його звинувачують у причетності до спроби державного перевороту в травні, організації незаконних озброєних формувань. МВС Азербайджана за згодою парламенту й генерального прокурора видало наказ про арешт Муталібова. Міністр внутрішніх справ республіки Гамідов заявив, що, на його думку, «Росія як член ООН з повагою поставиться до законів Азербайджану — іншого члена ООН». Але, повідомив він пізніше, досі немає відповіді ні від МВС Росії, ні від прокурора РФ.

І КІНЦЯ ТОМУ НЕ ВИДНО

Бої між сербськими і хорватськими формуваннями з новою силою відновилися в Боснії і Герцеговині. Збройні сутички сталися в кількох містах республіки. Командуючий силами ООН у Боснії і Герцеговині генерал Морійон заявив, що його формування намагалися припинити бої навколо міста Мостара після того, як серби висловили загрозу атакувати хорватські міста Загреб і Дубровник, якщо хорвати не припинять наступальних дій у Боснії.

ТЕРПЕЦЬ УРВАВСЯ

Припинити обстріл Сухумі закликав абхазів державний міністр Грузії у справах Абхазії Хаіндрава. У противному разі, сказав він, грузинська сторона вживатиме заходів для знищення всіх абхазьких вогневих точок. При цьому всю відповідальність за можливі тяжкі наслідки такої акції буде покладено на Абхазію. Хаїндрава також закликав російські війська, розташовані в зоні конфлікту, вжити заходів до захисту мирного населення, військовослужбовців та їхніх сімей в Ешерах, Новому Афоні, Гудауті.

НАДЗВИЧАЙНИЙ СТАН

і план спеціальних заходів проти лівих повстанців оголосив Президент Колумбії Гавірія. Останні дії партизанів спричинили сотні жертв. Лише в суботу вночі в містах країни вибухнуло понад 20 бомб. Згідно з указом Президента уряд одержить широкі повноваження для боротьби з повстанцями. Зокрема, він матиме право конфісковувати їх кошти, одержані від рекету, продажу наркотиків, викрадення людей.

ГОРБАЧОВ — ПОЧЕСНИЙ БЕРЛІНЕЦЬ

Звання почесного громадянина Берліна присвоїли вчора колишньому Президентові СРСР Горбачову. Йому, канцлеру ФРН Колю і колишньому Президентові США Рейгану також присудили спеціальну премію за заслуги у справі возз'єднання Німеччини. Церемонія вручення відбулася вчора в Берліні на третю річницю падіння берлінського муру.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

ДО ЗГОДИ ДАЛЕКО

Політичні баталії

Чим ближче 7 з'їзд народних депутатів Росії, тим гострішi стають відносини між законодавчою та виконавчою владами. Недавнє затвердження у парламенті повноцінним головою Центрального банку Росії (ЦБР) Віктора Геращенка, як відзначають експерти, може лише додати масла у вогонь конфлікту, що розгорається.

Нагадаємо, що Рада Міністрів Росії буквально всі біди у реформуванні економіки пов'язує з некваліфікованими, а то й шкідницькими діями ЦБР. Тому, стверджують в уряді, знецінюється рубль, збільшується інфляція, зростає невдоволення народу.

Все це складні економічні питання, які потребують спеціального аналізу. А факт залишається фактом: кандидатура Геращенка у парламенті пройшла на «ура». У своєму виступі він зазначив, що ЦБР зобов'язаний підпорядковуватися лише Верховній Раді республіки, хоча й «повинен координувати свою роботу з урядом».

Головний банкір поремствував на нестримні темпи «доларизації» Росії і дорікнув владі з приводу того, що вона даремно розформувала «Зовнішпосилторг», допустивши до валютних операцій некомпетентні органи.

Віктор Геращенко швидко знайшов спільну мову з депутатами. На своєму засіданні парламент також дав зрозуміти, що зовсім не збирається капітулювати перед урядом. Переважною більшістю голосів він відхилив пропозицію фракції «Демократичні реформи» про перенесення з'їзду на березень 1993 року. А Руслан Хасбулатов порадив «декотрим міністрам припинити нападки на парламент». Інакше, пригрозив він, уряд ще до з'їзду піде у відставку на вимогу парламенту. Цю репліку депутати зустріли оваціями. Таким чином, між Кремлем та Білим домом згоди поки що не передбачається.

Володимир БАБЕНКО.
Москва.

ОЧАМ НЕ ВІРИШ

Саддам Хусейн у товаристві сильно декольтованої красуні танцює самбу? Очам своїм не повіриш! І правильно зробиш: на карнавалі у Ріо-де-Жанейро виступає двійник диктатора. Не знаємо, чи буде аскетичний вождь вдячний за подібну «рекламу»...

Фото з журналу «Тайм» (США).

Власкори повідомляють

Душанбе

ЗАМПОЛІТИ, ВПЕРЕД!

Указом виконуючого обов'язки Президента Таджикистану Акбаршо Іскандарова міністром оборони республіки призначено генерал-майора Фарухіддіна Рахмонова.

Він починав скужбу як замполіт роти і дійшов до заступника начальника політвідділу дивізії. З березня 1989 року обіймав різні посади в організаціях сприяння обороні республіки. Що ж, одне діло — сприяння, інше — оборона.

Юрій КУШКО.

У парламентах світу

НЕ ПОКЛАДАЮЧИ РУК

Нелегко дається депутатам чергова сесія Верховної Ради Республіки Білорусь.

Що не день, то потрясіння. Після всенародного свята «Дзяди» минулого вівторка зібралися було депутати обговорювати питання, пов'язані з білоруською армією та воєнною доктриною держави, та ба! Площу Незалежності, що розташована в Мінську навпроти Будинку уряду, де засідають парламентарії, заполонили люди, незадоволені ходом виконання Закону «Про народну освіту». Сюди з протестом прийшли вчителі столиці. Вони перекрили рух, вимагали депутатів для розгляду проблеми.

Парламентарії до вчителів вийшли. Пообіцяли, що статтю 34 згаданого закону про підвищення заробітної плати (а саме через її невиконання було створено страйковий комітет) буде розглянуто. Проте до порядку денного це питання так і не ввели.

Наступного дня на площу вийшло багато більше народу. Членам Верховної Ради відступати було нікуди і військові проблеми вони знову відклали на якийсь час. Довелося «доводити» вчительський закон. Але страйковий комітет, навчений колишніми невиконаннями високих зобов'язань, своєї діяльності не припинив. В ультиматумі уряду йдеться, що коли вимоги вчителів так і не будуть задоволені, педагоги найближчим часом оголосять загальний страйк.

Важким випав і четвер. На площу Незалежності цього разу вийшли військові. В них теж проблем хоч відбавляй. А кожна відстрочка в розв'язанні армійських питань загрожує заворушеннями у військових підрозділах. Отож депутати трудяться не покладаючи рук.

Віктор ХОРОШКО.
Мінськ.

Контакти і контракти

ЯПОНЦІ СТАЛЬ ОЦІНИЛИ

Великі партії сталі відправлено з Узбецького металургійного заводу на адресу відомої японської фірми по виробництву автомобілів «Тойота».

Поставки здійснено в рамках контракту, укладеного між заводом і фірмою. Весь процес налагодження вигідного ділового партнерства зайняв кілька місяців. На металургійному заводі делегація японської фірми побувала в серпні, і відразу ж з'явилися спільні інтереси. Дізнавшись про зв'язки металургів з іншими фірмами тієї самої Японії, Кіпру, Ізраїлю, представники «Тойоти» попросили представити їм на випробування зразки сталі, причому серійного виробництва. Прохання задовольнили, і через деякий час на завод прибув експерт японської фірми з експорту та імпорту металопрокату. Він повідомив, що «Тойота» вирішила підписати контракт. І через кілька тижнів серійну арматурну сталь відправили до Японії. Начальник технічного відділу заводу вважає, що ціну запропонували непогану — 238 доларів за тонну.

Зульфія РАСУЛІ.
Ташкент.

Статистика

СПАД В ОДНОМУ, ПІДЙОМ В ІНШОМУ

За останні три роки обсяг промислового виробництва в Румунії знизився більш як на половину. Про це повідомив під час останньої прес-конференції заступник генерального директора національної комісії зі статистики А. Радоча. Інформуючи журналістів про підсумки економічного розвитку країни за дев'ять місяців нинішнього року, він наголосив, що за цей період у Румунії випущено на 23,5 відсотка продукції менше, ніж за відповідний період минулого року.

Тривожна ситуація склалася в сільському господарстві країни. В державні засіки закладено продукції менше половини запланованої, значно відстають від графіка осінньо-польові роботи. В окремих повітах озимими засіяно лише 30 відсотків передбачених для цього площ.

На сьогодні в Румунії зареєстровано близько 870 тисяч безробітних, що становить 7,7 відсотка працездатного населення країни.

Скромних, але позитивних результатів досягнуто в зовнішній торгівлі, де за останні три місяці намітилася тенденція до переваги експорту над імпортом. У вересні, наприклад, зовнішньоторгове сальдо становило 62 мільйони доларів США.

А. Радоча відзначив, що в Румунії зберігається тенденція до підвищення цін на товари широкого вжитку. Так, ціни на ринках лише за останні місяці піднялися майже на 300 відсотків, у той час як середня заробітна плата в країні зберігається на рівні 18 тисяч лей. Відповідаючи на запитання журналістів, він підтвердив, що до кінця нинішнього року очікується значне скорочення валового національного продукту.

ІТАР — ТАРС.

Актуальне інтерв'ю

ЗАПЛУТАНИЙ КЛУБОК БОСНІЇ І ГЕРЦЕГОВИНИ

Наш кореспондент у Софії зустрівся з відомим болгарським журналістом, політологом Георгієм НІКОЛОВИМ, який сім років очолював корпункт БТА в Белграді, і попросив його відповісти на кілька запитань стосовно ситуації в Боснії і Герцеговині — районі, до якого прикуті погляди всього світу.

— Пане Ніколов, чи можливо взагалі розв'язати або розрубати вузол Боснії і Герцеговини?

— Важко сказати. І в Лісабоні, і в Лондоні, і в Женеві ворогуючі сторони щось підписували, але мир так і не запанував. Та і як розплести цей потрійний вузол етнічно-релігійних суперечностей і різних політичних інтересів трьох тамтешніх громад — православних сербів, хорватів-католиків і мусульман? Конфлікт там не тільки етнічний і релігійний, а й політичний. Ці громади воюють за право володіння Боснією і Герцеговиною — цілою або якомога більшою її частиною. До речі, рідна мова всіх громад — сербо-хорватська.

— Хто є хто в цій колишній югославській республіці і чого вони конкретно домагаються?

— Боснійські серби, об'єднані в Сербську демократичну партію, хочуть, щоб Боснія і Герцеговина мала кантональний устрій — сербський, хорватський і мусульманський кантони. Боснійські хорвати та їх партія — Хорватська демократична громада — також за кантональний устрій. А мусульмани зі своєю Партією демократичної акції виступають за єдину Боснійсько-Герцеговинську республіку. Боснійських сербів підтримує Белград, хорватів — Загреб, а мусульмани ніби самі по собі, хоча насправді вони користуються широкою міжнародною підтримкою. Кінцева мета сербів — приєднати сербський кантон до Сербії, хорватів,—свій кантон до Хорватії, а мусульмани, як найбільша община, бачать себе домінантою в майбутній єдиній державі. Нині хорвати і мусульмани воюють проти спільного ворога — сербів, хоча цей союз має тимчасовий, кон'юнктурний характер, оскільки їх інтереси різні.

Цікаво, що серби, які становлять 31,3 відсотка населення Боснії і Герцеговини, володіють її двома третинами, хорвати (17,3 відсотка населення Боснії і Герцеговини) — більш як однією четвертою, а мусульмани (43,5 відсотка) лише кількома «острівками» в Центральній Боснії. Отож, мусульмани відчувають себе пограбованими.

США і Європейське співтовариство відмовили сербам і хорватам у кантональному устрої і тепер підтримують прагнення мусульман створити єдину державу. Все це підштовхує останніх на продовження боротьби. Вони не втрачають надії, що врешті-решт ООН і НАТО «встрянуть» у конфлікт і поставлять «сербського агресора» на коліна. На боці боснійських мусульман чи не весь мусульманський світ, у тому числі й Туреччина, яка 400 років володіла Боснією. Анкара наполегливо домагається від міжнародної співдружності «обмеженої інтервенції» в Боснію і Герцеговину в ім'я спасіння мусульманського населення. Зазначу, що політика Туреччини на Балканах, до речі, як і в Середній Азії, користується підтримкою США.

— У такому разі чи може Боснія і Герцеговина стати ісламською державою, джамахірією на Балканах, у Європі?

— Це можливо. Хоча, звичайно, Боснія і Герцеговина — це не Афганістан чи Іран. Боснійські мусульмани вважають себе європейцями, ісламський фундаменталізм та екстремізм чужі для них. Однак війна і страждання багато чого змінюють, впливають на свідомість і погляди людей. Націоналізм, екстремізм, ненависть, національна і релігійна ворожнеча — все це сьогодні характерно для ситуації в Боснії і Герцеговині. Сербські четники спалюють, вбивають, грабують, гвалтують. Те ж чинять хорватські усташі. Від них не відстають мусульмани. За цих умов останні, особливо молоде покоління, звертаються до ісламу, ісламського екстремізму. Хоча іслам вони сприймають не як віру, а як філософію та ідеологію.

На мій погляд, Туреччина, Іран, Саудівська Аравія дуже зацікавлені в тому, щоб на Балканах і в Європі виникла ісламська Боснійська республіка. Це був би трамплін для досягнення певних політичних цілей на старому континенті. Зауважу, що в колишній Югославії проживало 6,5 мільйона мусульман. До Боснії можуть приєднатися Косово, Санджак, Західна Македонія, а також Албанія. Мусульманський ланцюжок може потягнутися через Болгарію, Грецьку Фракію до Туреччини. Я, звичайно, за те, щоб Боснія і Герцеговина стала демократичною, цивілізованою і незалежною європейською державою. Але якщо в ній запанує ісламський фундаменталізм та екстремізм, буде біда.

— Все ж таки рано чи пізно ця війна має скінчитися!

— Я прогнозую тимчасове припинення бойових дій, бо йде зима. А далі? Важко сказати. Всі рішення, які приймають «вгорі», «внизу» ігнорують. Політики не мають майже ніякого впливу на більшість тамтешніх партій, рухів, груп, загонів. Словом, кінця цій трагедії поки що не видно.

Інтерв'ю провів Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Софія.

На знімку з німецького журналу «Шпігель» — мусульманські біженці з Боснії і Герцеговини.

Презентації

ЗНАЙ НАШИХ!

«Рекордом» завершився у французькій столиці Всесвітній автомобільний салон — за 11 днів його відвідало 1,1 мільйона чоловік. Причому в останній день роботи салону в столичному виставочному комплексі біля Версальських воріт, як кажуть, яблуку ніде було впасти — 154 тисячі парижан та приїжджих заполонили зали, де провідні автомобілебудівні фірми світу виставили свої досягнення.

Традиційно розкішний вигляд мають зразки продукції фірм «Роллс ройс», «Мерседес», «Порше», «Феррарі». Ці «монстри» призначені для багатих, яких не хвилює ціна, що коливається від кількох сотень тисяч франків до двох-трьох мільйонів за особливо рідкісні марки, що виробляються лише по кілька сотень одиниць. Там, де їх було виставлено, панувало побожне мовчання: простим французам, як, утім, і переважній більшості інших відвідувачів, залишається тільки мріяти про таку розкіш. До речі, не так давно по французькому телебаченню показали репортаж про власників «роллс ройсів», які збиралися позбавитися розкішних машин. І не з причини їхніх якихось недоліків (у цих машин, до речі, «довічна» гарантія), а лише тому, що менш багаті їх співгромадяни не дуже добре реагують на «кричуще соціальне провалля».

У цьому плані привабливий вигляд мала українська «Таврія» — найдешевша машина салону (її збираються продавати за 33 тисячі 700 франків). Телекомпанія «Франс-2» навіть присвятила малолітражці окремий репортаж. Можливо, український автомобіль коштує стільки з тієї простої причини, що не може зрівнятися зі зразками провідних компаній світу? Зовсім ні, вважає телекомпанія. «Таврія» — цілком сучасний чотиримісний автомобіль, що має 5 швидкостей. Його технічні дані, а також зовнішній і внутрішній інтер'єр відповідають рівню вимог, які ставляться на світовому ринку до такого класу машин. Українські автомобілебудівники — і це очевидно — зуміли пристосуватися до ринкових умов, створивши цілком якісну модель. «Таврія», хоч і є найдешевшим автомобілем на паризькому салоні, зовсім не бідна Попелюшка серед принців та принцес. Це — конкурентоздатна малолітражка.

Олександр КРИВИХ.

Париж.

Власкори повідомляють

Алма-Ата

ПОЛІТИКИ ЗНАЮТЬ ВЛАСНУ ДОЛЮ

З робочим візитом у казахстанській столиці перебував Президент Молдови Мірча Снєгур. Переговори завершилися підписанням Договору про дружбу та співробітництво між Молдовою і Казахстаном. На прес-конференції Президенти Снєгур і Назарбаєв повідомили, що Молдова отримає хліб, білу жерсть та вовну з Казахстану. В обмін з Молдови будуть поставлені насоси для нафтовидобувної промисловості, вина, коньяки, консервовані фрукти.

Говорячи про придністровську кризу, Мірча Снєгур, зокрема, заявив, що «поганий мир кращий за добру війну». А доля політиків — шукати шляхів виходу з кризи.

Тетяна КОСТІНА.

Проблеми

НА МЕЖІ ХЛІБНОГО БУНТУ

Очевидно, сьогодні Вірменія є, мабуть, найбільш неблагополучною країною в соціально-економічному плані серед держав СНД. Війна з Азербайджаном, «глуха» блокада комунікацій, що її загострили останнім часом події у Абхазії, глибока енергетична криза та інші чинники поставили вірменську економіку на межу повного розвалу.

Лише за минулий рік зовнішній борг республіки склав майже 700 мільйонів доларів. І ця цифра невмолимо зростає. Оскільки основне джерело прибутків — промисловість — практично бездіє через катастрофічну нестачу палива та електроенергії. Якщо ж підприємствам вдається відновити роботу, то виникає інша проблема — збут продукції. Можливість її транспортування зведена до мінімуму. Словом, обставини критичні..

Однак уряд Вірменії шукає шляхи виходу з безвиході. Він намагається припинити зростання бюджетного дефіциту. Черговим кроком у цьому напрямі стало підвищення роздрібних цін з 1 листопада на хліб та транспортні перевезення. Треба зазначити, що в останні кілька місяців хлібна промисловість республіки щоденно одержувала майже два мільйони карбованців державної дотації. Звичайно, держава, яка витрачає величезні кошти на оборону, не може дозволити собі таку марнотратність. Ось і пішло керівництво республіки на такий непопулярний, але змушений крок — підвищити ціни. Згідно з останнім указом Президента РВ, сьогодні ціна на хліб зросла в 6 разів. Віднині хлібина коштує від 18 до 36 карбованців. До трьох карбованців підвищено плату й за користування громадським транспортом.

Передбачено, звичайно, й певні міри з соціального захисту населення. Так мінімальну заробітну плату в республіці встановлено в розмірі 1200 карбованців. Зарплату робітників бюджетних організацій піднято в 1,8 —2 рази. Стипендії підвищено на 300, а допомога по догляду за дітьми — на 200 карбованців. Але ці коефіцієнти індексації викликають у народу якщо не обурення, то, в усякому разі, гірку посмішку.

Судячи з деяких прогнозів, це буде єдиним «успіхом» нової ініціативи вірменського уряду. Дехто вважає також, що її наслідки можуть стати фатальними не лише для більшості населення, а й для самого керівництва республіки. Можливий, образно кажучи, хлібний бунт. Адже сьогодні люди на межі відчаю. Що ж буде завтра?

Ара МЕЛІКСЕТЯН.

Єреван.

Битва за Дніпро:

ГЕРОЇЗМ І ТРАГЕДІЯ

Битва за Дніпро увійшла в історію війни проти фашизму, вплинула на подальший хід воєнних дій і значною мірою сприяла розгрому ворога.

На кінець вересня 1943 року радянські війська вийшли до Дніпра на фронті понад 750 кілометрів. Центр бойових дій перемістився в район середньої течії ріки. Позаду був Сталінград, битва на Курській дузі, які привели до корінного перелому в ході війни. Позаду — визволені перші українські села та міста.

Першими на землю України вступили солдати та офіцери 573-го полку 195-ї стрілецької дивізії 1-ї гвардійської армії Південно-Західного фронту 18 грудня 1942 року. Того дня воїнів-визволителів побачили жителі перших українських сіл: Півнівка, Морозівка, Микільське Міловського району Ворошиловградської області. Про кривавість і жорстокість цих боїв свідчить лише одна цифра — 1066 воїнів семи національностей поклали свої голови лише за районний центр Мілове.

Слід зазначити, що всі етапи битви за Дніпро були кровопролитними. І тоді, коли з'єднання Центрального фронту форсували Десну в смузі свого наступу і до 21—22 вересня вийшли до Дніпра біля гирла Прип'яті, і тоді, коли з'єднання Воронезького фронту 21 вересня досягли Дніпра в районі Переяслава-Хмельницького, і тоді, коли війська Степового фронту в день визволення Полтави вийшли (з'єднання його лівого крила) до Дніпра на південний схід від Кременчука. Нині в тих місцях ще тисячі непохованих останків наших солдатів і офіцерів.

У битві за Дніпро Червона Армія до кінця вересня ціною великих втрат досягла значних успіхів. Центральний, Воронезький, Степовий і Південно-Західний фронти вийшли до Дніпра на лінії завдовжки понад 750 кілометрів (від Лоєва до Запоріжжя). Ставка, знаючи, які надії покладає ворог на рубіж Дніпра, ще на початку вересня вказала на необхідність форсувати його з ходу і захопити плацдарми на правому березі. Треба було випередити ворога, що ретельно готував оборону правого берега. А в результаті радянським військам необхідно було виконувати це завдання без відповідної підготовки і без переправних засобів. Наслідок — тисячі й тисячі воїнів втопилися. В журналах архіву Міністерства Оборони СРСР з приводу цього навпроти прізвищ загиблих лаконічний запис: «Тело утонуло в реке»!!! Холодні води Дніпра стали могилою для десятків тисяч наших воїнів. Скільки ж насправді ми, очевидно, так і не дізнаємось, якщо судити по останній цифрі, наших втрат у роки війни, яку «видав» нам як істину в останній інстанції колишній начальник Генерального Штабу СРСР генерал армії М. Мойсеєв — 8 668 400 чоловік. Тоді, як уже встановлено, що тільки наших військовополонених загинуло на січень 1942 року близько 3 мільйонів. Радянські історики звертали увагу тільки на героїзм наших воїнів, який справді слід пам'ятати. Але сучасникам слід знати й те, як форсували Дніпро. А війська часто переправлялися через річку без танків та важкої артилерії. Під страшним вогнем ворога на правий берег пливли наші солдати та їхні командири, як хто зумів: тримаючись за стовбури дерев, колоди, дошки, порожні діжки, ящики, бочки, плащ-намети, напхані соломою і потопали, потопали тисячами у сивій воді Дніпра.

Так форсували Дніпро.

Страшних зусиль вимагало утримання плацдармів на правому березі Дніпра, захоплених такою дорогою ціною. Так, на островах Козачий та Ольжинський висадився батальйон 342-го стрілецького полку 136-ї дивізії 38-ї армії. Билися воїни з ворогом без підтримки авіації та артилерії. Результат: з загальної кількості більш як 800 бійців та офіцерів вціліло **всього п'ять воїнів!!!** Особливо запеклі бої були на Букринському плацдармі, який був на південний схід від Києва, в районі Великого Букрина. Його взяли війська Воронезького фронту на чолі з М. Ватутіним у вересні 1943 року. Плацдарм мав по фронту 11 кілометрів і в глибину 6 кілометрів. Сам плацдарм взяли порівняно швидко. Особливо відзначилась рота автоматників танкової бригади. Командував ротою лейтенант М. Синашкін. Особливо відзначились рядові В. Іванов, М. Пєтухов, І. Семенов. і В. Сисолятін. Вони спільно з партизаном-провідником переправились на правий берег і зав'язали перестрілку з ворогом, а тим часом рота і 120 партизанів форсували Дніпро і вигнали ворога з села Григорівки. Всі названі солдати були удостоєні звання Героя Радянського Союзу. Проте, боротьба за Букринський плацдарм тільки починалася, за нього було пролито дуже багато крові і часто даремно, тому що німці саме тут нас і чекали. В цьому зв'язку слід назвати прорахунки Генерального штабу Червоної Армії, помилки наших воєначальників, які не змогли визначити напрям головного удару, виявити слабкі місця противника.

У смузі Воронезького фронту 3-тя гвардійська танкова армія П. Рибалки вийшла до Дніпра біля Переяслава-Хмельницького. В ніч на 22 вересня підрозділи армії з ходу форсували ріку за 80 кілометрів на південний схід від Києва, в районі Великого Букрина, і з великими втратами захопили плацдарм на правому березі. В цьому ж районі форсували Дніпро війська 40-ї армії, а зліва від неї — 47-ї. У надзвичайно кровопролитних для обох сторін боях війська Воронезького фронту розширили Букринський плацдарм до 11 кілометрів по фронту і 6 кілометрів — у глибину. Війська 38-ї армії в кінці вересня форсували Дніпро в районі Лютежа, оскільки наше вище командування збагнуло, що з Букринського плацдарму не здобути Києва. Правда, збагнуло з великим запізненням, втративши там десятки тисяч людей. В цілому, до кінця вересня Центральний, Воронезький, Степовий та Південно-Західний фронти захопили на правому березі Дніпра 23 плацдарми. За героїзм, виявлений військами під час форсування Дніпра і в кровопролитних боях за правобережні плацдарми 2438 воїнів (47 генералів, 1123 офіцерів і 1268 сержантів і солдат) удостоєні звання Героя Радянського Союзу. Простий порівняльний аналіз цих цифр свідчить, що хто ризикував найбільше —найбільше й потерпів. Це звання отримали не стільки солдатів, скільки належало б за героїзм. А генерали та офіцери бувало отримували це звання як за героїзм, так і за те, що не жаліли людей, намагаючись будь-якою ціною форсувати Дніпро і захопити плацдарм. Про цю ціну свідчать сьогодні численні братські могили, меморіали, пам'ятники, особливо в районі села Балико-Щучинки, а також тисячі безіменних могил. Останні стали вічним притулком для понад 3 тисяч невідомих героїв.

Боротьба за Дніпро вступила в новий етап — треба було визволяти Київ. Ворог на київському напрямку створив особливо сильну групу військ. Командуючим фронтами, які визволяли Лівобережну Україну, 28 вересня Ставка направила директиву такого змісту: «В ближайшее время ликвидировать все плацдармы, находящиеся в руках противника на левом берегу реки Днепр...» Як стало відомо пізніше, п... [illegible] цю директиву і яку підписав Сталін, були далекі від справжнього розуміння обставин. За словами директиви знову стояло нехтування людськими життями. Адже німці чекали цього наступу і максимально зміцнили київську оборону. Командування 1-го Українського фронту (з 20 жовтня Воронезький та інші фронти, які наступали на Україні називалися 1, 2, 3, 4-й Український фронти — **В. К.**) вирішило звільнити Київ двома ударами. Перший і головний планувався з Букринського плацдарму, а з плацдармів на північ від Києва — допоміжний. Проте всі намагання розпочати наступ на Київ з Букрина протягом жовтня нічого не дали. Більшість наших воєначальників будь-що намагалися прорвати ворожу оборону, не думаючи про інші варіанти. І тільки загубивши через свою слабку військову майстерність тисячі й тисячі людей, дійшли висновку через місяць, що краще визволяти Київ з північних плацдармів, зокрема Лютізького, де й були зосереджені основні сили 1-го Українського фронту. Ворог просто не міг уявити, щоб так довго наше командування вело кровопролитні бої на Букринському плацдармі і по величезній кількості жертв німці дійшли висновку, що основний удар буде саме тут. Вранці 3 листопада 60-та і 38-ма армії генералів І. Черняхівського (один з найталановитіших генералів — **В. К.**) і К. Москаленка перейшли в наступ з Лютізького плацдарму. Знову тисячі воїнів втопилися в ріці, оскільки основні сили перекидали в стислі строки і засоби переправи не були підготовлені. На два дні раніше перейшли у наступ, що мав відволікти війська з Букринського плацдарму. Про нові жертви командування не думало. На вечір 4 листопада в бій ввели на Київському напрямку 3-тю гвардійську танкову армію. Ламаючи опір ворога, наші війська на вечір 4 листопада зав'язали бої на околицях Києва. На світанку 6 листопада Київ повністю звільнили від гітлерівців.

Про кровопролитність цих боїв свідчить і той факт, що вже 13 листопада 1943 року 15 дивізій ворога намагалися знову захопити місто. Ворог знову оволодів Житомиром. Проте розвинути успіх уже не зміг. Противник двічі намагався прорватися до Києва і в грудні, тепер уже з північно-західного напрямку, проте успіху не досяг.

Так було завершено визволення столиці України від німецько-фашистських загарбників. Можна наводити чимало прикладів героїзму воїнів під час боїв. Моя ж мета — показати, якою дорогою ціною визволялась Лівобережна Україна, яким кривавим був шлях до Києва. Сучасникові слід знати це в першу чергу. Знати, що в боях на шляху до Києва воювали герої різних національностей. Так, із 40 тисяч загиблих в районі Великого Букрина, встановлені імена лише 18 тисяч. Їхні останки й досі не поховані або поховані без імен.

Слід пам'ятати і про тих молодих хлопців, які загинули на шляху до Києва так і не пройшовши військової підготовки і не прийнявши присяги. Їхня «вина» була в тому, що вони підросли на окупованій території, і наші полководці часто без всякої необхідності їх кидали в бій, де всі вони і полягли. Слід пам'ятати і колишніх військовополонених, яких німці відпустили як таких, що мали родичів, а коли прийшли радянські війська, їх теж кинули в цивільній одежі в криваву м'ясорубку без зброї й підготовки. Слід пам'ятати і про подвиг партизанів, які допомагали наступаючим військам і особливо про партизанів з'єднання імені М. Хрущова, про яке ми багато років не згадували через його назву, а також через те, що справжній його командир І. Хитриченко був несправедливо засуджений, а слава дісталася іншим. Ці партизани в період боротьби за Лівобережну Україну, діючи на території Київщини, знищили 52 ешелони з технікою та живою силою, 27 залізничних мостів, що значно полегшило нашим військам похід на Київ та Київщину.

Тільки за умови повної правди про війну, про боротьбу за Лівобережну Україну і Київ осягнемо ми велич трагічного і героїчного шляху нашого воїна, який віддав заради нашої свободи найдорожче — своє молоде життя. Тоді не буде пошкоджених пам'ятників, сплюндрованих могил, як це було недавно в парку Слави, тільки тоді ми будемо пам'ятати трагічні й героїчні сторінки нашого минулого.

Віктор КОРОЛЬ,
доктор історичних наук, професор КДУ.

У нашій пам'яті битва за Дніпро — це тисячі і тисячі смертей. Це болісне сирітство наших батьків, гірка вдовиність українських жінок, їх самотинна старість. Останнім часом ми рідко згадуємо події Великої Вітчизняної. Але це не означає, що загоїлися рани, що замовкла наша пам'ять. Луна болю ще довго буде передаватись від роду до роду, від покоління до покоління. І перед істориками в усій складності зараз стоїть завдання заново вивчити архівні матеріали, документи, переосмислити події минулої війни. І віддати належне подвигу тих, хто віддав своє життя за нашу землю, за мирне небо, за наше щастя. За нашу Україну.

Борги пам'яті — це борги совісті.

Наука історії — наука майбутнього.

Повертатись у минуле непросто, непросто ятрити рани фронтовиків. Але... Ще й досі непоховані герої битви за Дніпро, не встановлені їх імена, не впорядковані їх могили. І це потрібно не мертвим. Це потрібно нам, живим!

МАЙЖ...
...ких
Тут, ...
ні...ого пропо...
того правед...
ського віро...
Рош-Ашана ...
кінців світу ...
побувати в ...
могилі праве...
передане чер...
йок на «цдо...
ної милості ...
го, і до кінц...

УПРОДО...
«радянської...
тіше місце ...
сидів перебу...
ним оком с...
молитви на ...
— та ще й ...
кордону — ...
мови. Їх не ...
ри Турок на...
стріл. Біля ...
ріс з ...
значен... ...
вню синаго...
цвинтарі са...
ки, зводили...
ки. Могила ...
ведника опи...
даментом ха...
подарів — ...
та Івана За...
одинокі про...
лаючи тяжк...
таки добира...
Умані, могл...
споглядати ...
лася їхня ду...

Так трив...
не впала го...
завіса». Спо...
згодом сотн...
сом тисячі ...
ним поток...
Умань ... с...
Торік, ... дн...
могилі На...
близько дво...
з Франції. ...
Бельгії ...
стралії. ...

Як у нас...
з міських с...
належно ...
прийому та...
рубіжних ...
розміщувал...
лі, гуртожи...
недобудован...
цеху. Зате ...
рієнтувалис...
відкриття «...
воспеченї «М...
петеушника ...
уманської ...
рував дикий...

На пере...

З В...

Пригаду...
нич «був ...
лись на в...
сам про с...
викликав ...
ня переди...
«Назустріч...
вав вірш «...
тор навіт...
розтлумачи...
на сторінк...
«Вишні»...
зок поет...
нашої н...
зії, а з...
ченківсько...
цій традиц...
бе одним ...

...ого полку 136-ї дивізії 38-ї армії. ...лися і воїни з ворогом без під...мки авіації та артилерії. Ре...тат: з загальної кількості більш ...800 бійців та офіцерів вціліло всього ...ть воїнів!!! Особливо запеклі бої бу... на Букринському плацдармі, який ... на південний схід від Києва, в ра... Великого Букрина. Його взяли вій... Воронезького фронту на чолі з ...Ватутіним у вересні 1943 року. ...адарм мав по фронту 11 кілометрів ...либину 6 кілометрів. Сам плацдарм ...ли порівняно швидко. Особливо від...лась рота автоматників танкової ...гади. Командував ротою лейтенант ... Синацкін. Особливо відзначились ...дові В. Іванов, М. Пєтухов, І. Семе..., і В. Сисолятін. Вони спільно з пар...ном-провідником переправились на ...вий берег і зав'язали перестрілку з ...огом, а тим часом рота і 120 парти... форсували Дніпро і вигнали воро... з села Григорівки. Всі названі солдати ... удостоєні звання Героя Радянсько... Союзу. Проте, боротьба за Букрин...кий плацдарм тільки починалася, за ...ого було пролито дуже багато крові ...часто даремно, тому що німці саме ... нас і чекали. В цьому зв'язку слід ...зати прорахунки Генерального шта... Червоної Армії, помилки наших во...начальників, які не змогли визначити ...прям головного удару, виявити сла... місця противника.

...ЇЗМ ...ЕДІЯ

...в історію ...війни проти фа... ...ий хід воєнних дій і знач... ...ворога.

...У смузі Воронезького фронту 3-тя ...ардійська танкова армія П. Рибалки ...йшла до Дніпра біля Переяслава ...мельницького. В ніч на 22 вересня під...озділи армії з ходу форсували ріку за ... кілометрів на південний схід від Ки...ва, в районі Великого Букрина, і з ...еликими втратами захопили плацдарм ... правому березі. В цьому ж районі ...форсували Дніпро війська 40-ї армії, а ...ва від неї — 47-ї. У надзвичайно кро...вопролитних для обох сторін боях вій...ська Воронезького фронту розширили ...укринський плацдарм до 11 кіломет...рів по фронту і 6 кілометрів — у гли...ну. Війська 38-ї армії в кінці вересня ...форсували Дніпро в районі Лютежа, ...скільки наше вище командування зба...чило, що з Букринського плацдарму не ...добути Києва. Правда, збагнуло з ве...ликим запізненням, втративши там де...сятки тисяч людей. В цілому, до кінця ...вересня Центральний, Воронезький, Сте...повий та Південно-Західний фронти за...йняли на правому березі Дніпра 23 ...плацдарми. За героїзм, виявлений вій...ськами під час форсування Дніпра і в ...кровопролитних боях за правобережні ...плацдарми 2438 воїнів (47 генералів, ...123 офіцерів і 1268 сержантів і сол...дат) удостоєні звання Героя Радянсько...го Союзу. Простий порівняльний ана...ліз цих цифр свідчить, що хто ризику...вав найбільше —найбільше й потерпів. ...Це звання отримали не стільки солдатів, ...скільки належало б за героїзм. А гене...рали та офіцери бувало отримували це ...звання як за героїзм, так і за те, що ...не жаліли людей, намагаючись будь...якою ціною форсувати Дніпро і захопи...ти плацдарм. Про цю ціну свідчать ...сьогодні численні братські могили, ме...моріали, пам'ятники, особливо в районі ...села Балико-Щучинки, а також тисячі ...безіменних могил. Останні стали віч...ним притулком для понад 3 тисяч неві...домих героїв.

...Боротьба за Дніпро вступила в но...вий етап — треба було визволяти Київ. ...Ворог на київському напрямку створив ...особливо сильну групу військ. Команду...ючим фронтами, які визволяли Лівобе...режну Україну, 28 вересня Ставка напра...вила директиву такого змісту: «В бли...жайшее время ликвидировать все плац...дармы, находящиеся в руках противни...ка на левом берегу реки Днепр...» Як ...стало відомо пізніше, ...директиву і яку підписав Сталін, бу...ли далекі від справжнього розуміння ...обставин. За словами директиви знову стоячо нехтування людськими життями. Адже німці чекали цього наступу і максимально зміцнили київську оборону. Командування 1-го Українського фронту (з 20 жовтня Воронезький та інші фронти, які наступали на Україні називалися 1, 2, 3, 4-й Український фронти — В. К.) вирішило звільнити Київ двома ударами. Перший і головний планувався з Букринського плацдарму, а з плацдармів на північ від Києва — допоміжний. Проте всі намагання розпочати наступ на Київ з Букрина протягом жовтня нічого не дали. Більшість наших воєначальників будь-що намагалися прорвати ворожу оборону, не думаючи про інші варіанти. І тільки загубивши через свою слабку військову майстерність тисячі й тисячі людей, дійшли висновку через місяць, що краще визволяти Київ з північних плацдармів, зокрема Лютізького, де й були зосереджені основні сили 1-го Українського фронту. Ворог просто не міг уявити, щоб так довго наше командування вело кровопролитні бої на Букринському плацдармі і по величезній кількості жертв німці дійшли висновку, що основний удар буде саме тут. Вранці 3 листопада 60-та і 38-ма армії генералів І. Черняхівського (один з найталановитіших генералів — В. К.) і К. Москаленка перейшли в наступ з Лютізького плацдарму. Знову тисячі воїнів втопилися в ріці, оскільки основні сили перекидали в стислі строки і засоби переправи не були підготовлені. На два дні раніше перейшли у наступ, що мав відволікти війська з Букринського плацдарму. Про нові жертви командування не думало. На вечір 4 листопада в бій ввели на Київському напрямку 3-тю гвардійську танкову армію. Ламаючи опір ворога, наші війська на вечір 4 листопада зав'язали бої на околицях Києва. На світанку 6 листопада Київ повністю звільнили від гітлерівців.

Про кровопролитність цих боїв свідчить і той факт, що вже 13 листопада 1943 року 15 дивізій ворога намагалися знову захопити місто. Ворог знову оволодів Житомиром. Проте розвинути успіх уже не зміг. Противник двічі намагався прорватися до Києва і в грудні, тепер уже з північно-західного напрямку, проте успіху не досяг.

Так було завершено визволення столиці України від німецько-фашистських загарбників. Можна наводити чимало прикладів героїзму воїнів під час боїв. Моя ж мета — показати, якою дорогою ціною визволялась Лівобережна Україна, яким кривавим був шлях до Києва. Сучасникові слід знати це в першу чергу. Знати, що в боях на шляху до Києва воювали герої різних національностей. Так, із 40 тисяч загиблих в районі Великого Букрина, встановлені імена лише 18 тисяч. Їхні останки й досі не поховані або поховані без імен.

Слід пам'ятати і про тих молодих хлопців, які загинули на шляху до Києва так і не пройшовши військової підготовки і не прийнявши присяги. Їхня «вина» була в тому, що вони підросли на окупованій території, і наші полководці часто без всякої необхідності їх кидали в бій, де всі вони і полягли. Слід пам'ятати і колишніх військовополонених, яких німці відпустили як таких, що мали родичів, а коли прийшли радянські війська, їх теж кинули в цивільній одежі в криваву м'ясорубку без зброї й підготовки. Слід пам'ятати і про подвиг партизанів, які допомагали наступаючим військам і особливо про партизанів з'єднання імені М. Хрущова, про яке ми багато років не згадували через його назву, а також через те, що справжній його командир І. Хитриченко був несправедливо засуджений, а слава дісталася іншим. Ці партизани в період боротьби за Лівобережну Україну, діючи на території Київщини, знищили 52 ешелони з технікою та живою силою, 27 залізничних мостів, що значно полегшило нашим військам похід на Київ та Київщину.

Тільки за умови повної правди про війну, про боротьбу за Лівобережну Україну і Київ осягнемо ми велич трагічного й героїчного шляху нашого воїна, який віддав заради нашої свободи найдорожче — своє молоде життя. Тоді не буде пошкоджених пам'ятників, сплюндрованих могил, як це було недавно в парку Слави, тільки тоді ми будемо пам'ятати трагічні й героїчні сторінки нашого минулого.

Віктор КОРОЛЬ,
доктор історичних наук, професор КДУ.

Релігія і суспільство

УМАНСЬКЕ ... ДИВО...

МАЙЖЕ ДВА століття старий цвинтар на горі Турок ... ... найсвятіше місце на землі для брацлавських хасидів — віруючих однієї з течій іудаїзму. Тут, на шпилі гори, 1810 року, поховано їхнього найвидатнішого проповідника, автора молитви «Тікун аклалі» — святого праведника і мудреця, посвяченого в таїну таїн єврейського віровчення, 38-річного рабина Нахмана. Кожного Рош-Ашана — єврейського Нового року — хасиди з усіх кінців світу, виконуючи заповіт «Великого Ребе», прагнуть побувати в Умані. Хто в дні Новоліття запалить свічку на могилі праведника, прочитає «Тікун» — Боже одкровення, передане через Нахмана Творцем, пожертвує хоч кілька копійок на «цдоко» — добродійство, той «удостоїться надзвичайної милості» — сам, і діти його, і внуки, і внуки внуків його, і до кінця всіх поколінь...»

УПРОДОВЖ десятиріч за «радянської доби» найсвятіше місце брацлавських хасидів перебувало під недремним оком служб КДБ. Про молитви на могилі Нахмана — та ще й віруючих з-за кордону — не могло бути й мови. Їх не підпускали до гори Турок на гарматний постріл. Біля її підніжжя виріс з...«стра...чного» значен... ...кий пог... в древню синагогу. На старому цвинтарі садили городи, садки, зводили житлові будинки. Могила єврейського праведника опинилася під фундаментом хати на двох господарів — Єрофея Носенка та Івана Забейди. Отож поодинокі прочани, котрі, долаючи тяжкі перешкоди, все-таки добиралися до святої Умані, могли лише здалеку споглядати те, до чого рвалася їхня душа...

Так тривало доти, доки не впала горезвісна «залізна завіса». Спочатку десятки, згодом сотні, а останнім часом тисячі іудеїв безперервним потоком потяглися в Умань ... святощів ...ереця. Торік, ...дні Рош-А...а, на могилі Нахмана побувало близько двох тисяч віруючих з Франції, Англії, Австрії, Бельгії, ...А, І...о, Австралії...

Як у нас водиться, жодна з міських служб не змогла належно підготуватися до прийому такої кількості зарубіжних гостей. Хасидів розміщували будь-де: у готелі, гуртожитках, навіть у недобудованому заводському цеху. Зате блискавично зорієнтувалися про несподіване відкриття «золотої жили» новоспечені «менеджери» — від петеушника до пересічної уманської перекупки. Завирував дикий «Клондайк»: одні приторговували всім і вся, інші здавали прочанам під найм житло. Міцно задумалася і міська влада: якщо від одного Рош-Ашана казна міста поповнилася не тільки на кілька мільйонів карбованців, а й на кілька тисяч доларів (що дозволило підняти зарплату лікарям і вчителям), то у майбутньому можна мати ще більші прибутки. Адже кількість прочан, повідомляли з Єрусалима, зростатиме. Для обслуговування хасидів міськвиконком створив асоціацію «Умань». Тривали численні, але малорезультативні переговори про фінансування Рош-Ашана-92 і впорядкування могили Нахмана...

Між тим, поки в Умані «говорили-балакали», київська фірма «Контакти України», керована колишнім особистим кравцем Щербицького Михайлом Львовичем Ворониним, перехопила ініціативу, прибрала на себе посередницькі функції між керівництвом хасидів і українською стороною. А також взяла турботи в організації переїзду гостей з міжнародних аеропортів до Умані та розміщення їх у гуртожитках міста. Так утворився банальний «трикутник»: Всесвітня Рада брацлавських хасидів, Уманський міськвиконком і «Контакти України». Останні й уклали договір з провідниками хасидів на проведення Рош-Ашана-92 на горі Турок. За цим документом передбачалося відселити дві сім'ї з будинку-могили Нахмана на вулиці Бєлінського, 1, впорядкувати святе місце і цвинтар (тут поховані також жертви гайдамацького повстання 1768 року), збудувати навіс у дворі для молитви. Порушувалося питання про придбання 4-гектарної ділянки колишнього цвинтаря, будинку Носенків і Забейдів та переобладнання його під «бейт-мідраш» — дім молитви. А ще планувалося побудувати готель, реконструювати місцевий аеродром під міжнародний аеропорт... Словом, все задумувалося з розмахом, не опускаючись до «дрібниць» — хто і на яких умовах фінансуватиме перетворення Умані в «іудейську Мекку»...

З весни нинішнього року, намагаючись виконати договір, «Контакти України» через урядові кола одну за одною надсилають депеші до Черкаської обласної держадміністрації та Уманського міськвиконкому з вимогою прискорити підготовку до прийняття кількатисячної громади хасидів. Колишній заступник Прем'єр-міністра К. Масик у листі до представника Президента К. Ястреба зажадав у десятиденний термін опорядити могилу Нахмана до приїзду у вересні-жовтні паломників з усього світу. Міністр внутрішніх справ Ізраїлю Дері, заступник міністра праці Ізраїлю Поруш, головний рабин світового єврейства Рахом звертаються з листами до Президента України Л. Кравчука посприяти проведенню Рош-Ашана-92 в Умані, допомогти виконати «проект особливо духовної цінності для єврейського народу і єврейської культури — збереження і реконструкції похован...ня великого ... ведника Іуда... И знову за па... нями про взає... ки між украї... таською держа... слова про фі... екту.

Під час ... Кравчука у ... американська ... лавських хас... з Президенто... рнулася з п... ти турботу ... святощі». Пі...

...ва хасидів» ... ного значен... бував заступ... ховної Ра... Гриньов. До... екту «Рош... ключено Мін... інвестбуд, М... шляхбуд, Д... госп, Укрінт... З цього сол... неважко з... справу «вел... ваги» було ... но. Лиш Ум... виконком ви... дову нового ... м'ї Забейдів ... зобов'язався ... динок і відс... колишнього ... правда, незр... були про сім... трі теж прож... ку на могил...

Наприкінц... заполонили ... ловік у чорн... пелюхах, бі... молитовника... дентів місце... терміново ві... практику», ... в гуртожитка... сиди. Спорт... «бейт-мідрац... ряний час» ... дрібних бізн... віть водою, ... хідністю пі...

На перехрестях культури

З ВИШНІ — У «СУЧАСНІСТЬ»

Пригадуєте, Б.-І. Антонич «був хрущем і жив колись на вишнях». Так поет сам про себе написав, чим викликав немале подивування передплатників журналу «Назустріч», який видрукував вірш «Вишні». Потім автор навіть пробував якось розтлумачити цей образ на сторінках часопису: «Вірш «Вишні»... висловлює зв'язок поета з традицією нашої національної поезії, а зокрема, в шевченківською традицією. У цій традиції поет почуває себе одним дрібним тоном (малим хрущем), але зате вріс лим у неї глибоко й органічно, наче сягав ще шевченківських тонів».

Статтю «Як розуміти поезію» подає журнал «Сучасність», дев'яте число якого цими днями потрапило до передплатників і вроздріб.

Окрім цілої низки статей одного з найбільших українських поетів XX століття «Сучасність» видрукувала фрагменти незакінченого роману «На другому березі», добірку невідомих поезій, новелу «Три мандоліни», а також дослідження Марини Новикової із Сімферополя «Міфосвіт Антонича» і рецензію Миколи Неврлого з Братіслави на монографію про життя і творчість поета відомого львівського літературознавця і критика Миколи Ільницького. Така посилена увага «Сучасності» до творчості Антонича зумовлена сучасними проблемами книговидавничої справи.

Так видавництво «Дніпро» підготувало до друку перше повне видання Б.-І. Антонича. Його упорядкувала, як, до речі, і добірку в «Сучасності» співробітниця Львівської наукової бібліотеки імені В. Стефаника Лариса Головата. Та цілком ймовірно, що це видання у повному обсязі світу не побачить. І не через утиски цензури, як це бувало донедавна, а з інших причин: у десятки разів подорожчав папір, зросла вартість поліграфічних витрат... Отже, книга стала збитковою, а «Дніпро» не одержав цього року жодної копійки держдотації. Так ніби нашій державі взагалі не потрібна літературна класика. Отож і виручає періодика, як це зробила «Сучасність» у дев'ятому числі. **«Інтелект».**

Якщо ви хочете вчасно одержувати журнал «Сучасність» у наступному році, нагадуємо його індекс — 74459. Передплатна ціна, як на сьогоднішні ціни, майже символічна: 120 карбованців на рік.

Пи...

Земля лю...

Наша газета ... денних облас... смуга суціль... свого колиш... 2000 року сю... Найбільше — ... рсонщину. П... ються. Та бі... і «проти».

Так на Одеш... дійшло вже ч... стів, нерідко ... ві тих, хто з... вернутися. Ід... на місці все ... тися.

— І свою ... реїзду, — р... робочої груп... вернення ні... Одеської обл... ради Юрій М... ві ставлять ... ність від р... питань, відп... місцях далеі... жемо знайти...

Робоча гр... вши письмов... німців, о... завтрашніх м... і і звела д... мулювань: ... хто і яким... пенсує майн... ції змушені ... попередньо...

Релігія і суспільство

УМАНСЬКЕ ДИВО

ДВА століття старий цвинтар на горі Турок — найсвятіше місце на землі для брацлав... асидів — віруючих однієї з течій іудаїзму. ... гори, 1810 року, поховано їхнього найвидат... ника, автора молитви «Тікун аклалі» — свя... а і мудреця, посвяченого в таїну таїн єврей... ння, 38-річного рабина Нахмана. Кожного ... єврейського Нового року — хасиди з усіх ... иконуючи заповіт «Великого Ребе», прагнуть ... ані. Хто в дні Новоліття запалить свічку на ... ика, прочитає «Тікун» — Боже одкровення, ... Нахмана Творцем, пожертвує хоч кілька копі... — добродійство, той «удостоїться надзвичай... сам, і діти його, і внуки, і внуки внуків йо... сіх поколінь...»

... десятиріч за ... оби» найсвя... цлавських ха... ло під недрем... б КДБ. Про ... гилі Нахмана ... віруючих з-за ... могло бути й ... пускали до го... арматний по... підніжжя ви... стра ... чного» ... пог... в дре... На старому ... городи, сад... тлові будин... ейського пра... лася під фун... на двох гос... офея Носенка ... ди. Отож по... и, котрі, до... решкоди, все... ся до святої ... лише здалеку ... до чого рва... ...

... доти, доки ... сна «залізна ... ку десятки, ... останнім ча... ів безперерв... потяглися в ... щів ... дреця. ... ош-А... а, на ... на побувало ... сяч віруючих ... лії, Австрії, ... о, Ав... ... диться, жодна ... б не змогла ... туватися до ... кількості за... ей. Хасидів ... дь-де: у готе... х, навіть у ... заводському ... скавично зо... о несподіване ... тої жили» но... джери» — від ... пересічної ... упки. Зави... ... ондайк»: одні приторговували всім і вся, інші здавали прочанам під найм житло. Міцно задумалася і міська влада: якщо від одного Рош-Ашана казна міста поповнилася не тільки на кілька мільйонів карбованців, а й на кілька тисяч доларів (що дозволило підняти зарплату лікарям і вчителям), то у майбутньому можна мати ще більші прибутки. Адже кількість прочан, повідомляли з Єрусалима, зростатиме. Для обслуговування хасидів міськвиконком створив асоціацію «Умань». Тривали численні, але малорезультативні переговори про фінансування Рош-Ашана-92 і впорядкування могили Нахмана...

Між тим, поки в Умані «говорили-балакали», київська фірма «Контакти України», керована колишнім особистим кравцем Щербицького Михайлом Львовичем Ворониним, перехопила ініціативу, прибрала на себе посередницькі функції між керівництвом хасидів і українською стороною. А також взяла турботи в організації переїзду гостей з міжнародних аеропортів до Умані та розміщення їх у гуртожитках міста. Так утворився банальний «трикутник»: Всесвітня Рада брацлавських хасидів, Уманський міськвиконком і «Контакти України». Останні й уклали договір з провідниками хасидів на проведення Рош-Ашана-92 на горі Турок. За цим документом передбачалося відселити дві сім'ї з будинку-могили Нахмана на вулиці Бєлінського, 1, впорядкувати святе місце і цвинтар (тут поховані також жертви гайдамацького повстання 1768 року), збудувати навіс у дворі для молитви. Порушувалося питання про придбання 4-гектарної ділянки колишнього цвинтаря, будинку Носенків і Забейдів та переобладнання його під «бейт-мідраш» — дім молитви. А ще планувалося побудувати готель, реконструювати місцевий аеродром під міжнародний аеропорт... Словом, все задумувалося з розмахом, не опускаючись до «дрібниць» — хто і на яких умовах фінансуватиме перетворення Умані в «іудейську Мекку»...

З весни нинішнього року, намагаючись виконати договір, «Контакти України» через урядові кола одну за одною надсилають депеші до Черкаської обласної держадміністрації та Уманського міськвиконкому з вимогою прискорити підготовку до прийняття кількатисячної громади хасидів. Колишній заступник Прем'єр-міністра К. Масик у листі до представника Президента К. Ястреба зажадав у десятиденний термін опорядити могилу Нахмана до приїзду у вересні-жовтні паломників з усього світу. Міністр внутрішніх справ Ізраїлю Дері, заступник міністра праці Ізраїлю Поруш, головний рабин світового єврейства Рахом звертаються з листами до Президента України Л. Кравчука посприяти проведенню Рош-Ашана-92 в Умані, допомогти виконати «проект особливо духовної цінності для єврейського народу і єврейської культури — збереження і реконструкції поховання великого мудреця і праведника іудаїзму Нахмана». Й знову за палкими запевненнями про взаємовигідні зв'язки між українською і єврейською державами жодного слова про фінансування проекту.

Під час перебування Л. Кравчука у США численна американська громада брацлавських хасидів зустрілася з Президентом і також звернулася з проханням виявити турботу про «уманські святощі». Після цього «справа хасидів» набуває державного значення. В Умані побував заступник Голови Верховної Ради України В. Гриньов. До виконання проекту «Рош-Ашан-92» підключено Мінекономіки, Мінінвестбуд, Мінзв'язку, Укршляхбуд, Держжитлокомунгосп, Укрінтур, МВС, МЗС... З цього солідного переліку неважко здогадатися, що справу «великої політичної ваги» було успішно провалено. Лиш Уманський міськвиконком виділив під забудову нового будинку для сім'ї Забейдів 12 соток землі, зобов'язався збудувати будинок і відселити родину з колишнього цвинтаря. Щоправда, незрозуміло, чому забули про сім'ю Носенків, котрі теж проживають в будинку на могилі Нахмана.

Наприкінці вересня Умань заполонили сотні, тисячі чоловік у чорних крислатих капелюхах, білих балахонах з молитовниками в руках. Студентів місцевого педінституту терміново відіслали чи то «на практику», чи на вакації, і в гуртожитках поселилися хасиди. Спортивний центр став «бейт-мідрашем». Настав «зоряний час» для уманських дрібних бізнесменів: адже навіть водою, наприклад необхідністю під час ритуалу обмивання, віруючих ніхто не забезпечив. Розгулявся рекет, у якого з'явилися відразу два об'єкти пильної уваги — самі хасиди та їх квартиророздавачі. Щоб дістатися з Умані до інших святих місць хасидизму — Меджибожа чи Бердичева, прочани наймали вертольоти, бо на автомобільних шляхах на них уже чатували «чистильники»...

І все ж найбільш потерпілою стороною в уманській веремії Рош-Ашана лишилися господарі будинку, на подвір'ї якого влаштовано «бейт-мідраш». Співчуття викликали розпач і сльози 73-річної Антоніни Степанівни Забейди, котру стусали «гості» у власному домі. За те, що не дозволила поселитися в ньому десяткам віруючих, а лиш кільком. Ті кілька десятків все-таки проникли в будинок... через вікно і зайняли «спальні» місця на підлозі. Потім прибув 105-річний рабин у візку, й дім перетворився на синагогу, в якій не випадало й хвилини спокою прикутому до ліжка Іванові Степановичу Забейді.

Під вікнами Носенків цілодобово палали свічки. Від їхнього полум'я пополамалися шибки. Зайнявся розкиданий по подвір'ю папір, довелося викликати пожежну машину. Про елементарні санітарні норми не йшлося — про них не подбали організатори облаштунку прочан. І ті «облаштували» вбиральню самі — у фруктовому саду Єрофея Петровича Носенка...

Ось такий ураган «Хасид» промчався восени над Уманню. Залишивши після себе гори сміття, гіркі роздуми і... порожню міську казну. Валютні прибутки осіли, напевно, в «Контактах України» і в кишенях квартироздавачів. Карбованцеві — на підприємствах і в педінституті, котрі надавали паломникам помешкання та інші послуги. Однак не про гроші мова. А про те, що уманські події висвітлили найболючіше — відсутність у багатьох людей, причетних до них, почуттів національної самоповаги і гідності, шанобливого ставлення до святощів свого і чужого народів. Одні, бачачи зелені банкноти з профілем Вашингтона, забували, що вони все-таки люди, інші ладні були продати рідного батька. За високими словами про «інтереси України» легко вгадувалося бажання посадових осіб добре заробити на могилі проповідника іудаїзму, при цьому нічого не витрачаючи. Не дивно, що після «теплого» прийому в Умані американські хасиди висловили в ООН свій подив і невдоволення «сервісом поукраїнськи» (хоча чимало прочан теж поводились, м'яко кажучи, недостойно, але то вже інша тема). Такими «контактами» Україна не здобуває собі авторитету в світі, а втрачає й той, що мала.

І, насамкінець, про рух хасидизму в Україні загалом. Більшість паломників, котрі приїздять до нас з усіх кінців світу, щиро прагнуть помолитися святим свого народу. Але звертає на себе увагу чимала група й тих, кого привели не релігійні почуття і молитви. Їх цікавить минуле, історія України, котру вони трактують по-своєму. Раніше, мовляв, у цих місцях проживало більше євреїв, ніж українців, тому це їхня батьківщина. Аби не «головорізи» Гонта зі своїми гайдамаками та їх послідовники, то й досі це була б їхня земля... І це не тільки слова. Уманці розповідали, що через підставних осіб у місті вже здійснюється «прихватизація», купівля-продаж будинків, землі з участю зарубіжних «гостей». Звичайно, аби це робилося у рамках чинного законодавства, то, як кажуть, усім вистачить місця під небом України. Але тут зовсім інша справа.

До речі, пам'ятників уманським сотникові Іванові Гонті та його побратимові Максимові Залізняку, котрі прийняли мученицьку смерть за волю України, й досі в Умані не встановлено, хоч у наступному році виповнюється 225-річчя визвольної гайдамацької війни. І, очевидно, не встановлять, гірко прорік, вдивляючись у шеренги хасидів, старий уманець. Маючи на увазі своє, рідне, уманське диво. І зневажену національну гідність.

Лідія ТИТАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Умань.

...стях культури

...ШНІ — У «СУЧАСНІСТЬ»

... Б.-І. Анто... ... ем і жив ко... ... х». Так поет ... написав, чим ... е подивуван... ... ків журналу ... ий видруку... ... ні». Потім ав... ... обував якось ... цей образ ... сопису: «Вірш ... словлює зв'я... ... з традицією ... альної пое... ... а, в шев... ... радицією. У ... т почуває се... ... м тоном (малим хрущем), але зате вромалим у неї глибоко й органічно, наче сягав ще шевченківських тонів».

Статтю «Як розуміти поезію» подає журнал «Сучасність», дев'яте число якого цими днями потрапило до передплатників і вроздріб.

Окрім цілої низки статей одного з найбільших українських поетів XX століття «Сучасність» видрукувала фрагменти незакінченого роману «На другому березі», добірку невідомих поезій, новелу «Три мандоліни», а також дослідження Марини Новикової із Сімферополя «Міфосвіт Антонича» і рецензію Миколи Неврлого з Братіслави на монографію про життя і творчість поета відомого львівського літературознавця і критика Миколи Ільницького. Така посилена увага «Сучасності» до творчості Антонича зумовлена сучасними проблемами книговидавничої справи.

Так видавництво «Дніпро» підготувало до друку перше повне видання Б.-І. Антонича. Його упорядкувала, як, до речі, і добірку в «Сучасності» співробітниця Львівської наукової бібліотеки імені В. Стефаника Лариса Головата. Та цілком ймовірно, що це видання у повному обсязі світу не побачить. І не через утиски цензури, як це бувало донедавна, а з інших причин: у десятки разів подорожчав папір, зросла вартість поліграфічних витрат... Отже, книга стала збитковою, а «Дніпро» не одержав цього року жодної копійки держдотації. Так ніби нашій державі взагалі не потрібна літературна класика. Отож і виручає періодика, як це зробила «Сучасність» у дев'ятому числі.

«Інтелект».

Якщо ви хочете вчасно одержувати журнал «Сучасність» у наступному році, нагадуємо його індекс — 74459. Передплатна ціна, як на сьогоднішні ціни, майже символічна: 120 карбованців на рік.

Пишуть німці в Україну

Земля людей

Наша газета вже писала про те, що на території чотирьох південних областей України формується майже 600-кілометрова смуга суцільного розселення німців, які повертаються в місця свого колишнього компактного мешкання. Очікується, що до 2000 року сюди може переселитися близько 260 тисяч чоловік. Найбільше — відповідно 120 і 100 тисяч — на Одещину й Херсонщину. Перші десятки сімей сюди вже прибули, влаштовуються. Та більшість ще вагається, ретельно зважуючи всі «за» і «проти».

На Одещину, скажімо, надійшло вже чимало сотень листів, нерідко — колективних, від тих, хто хотів би сюди повернутися. Їдуть і гінці, щоб на місці все побачити, домовитися.

— І свою готовність до переїзду, — розповідає керівник робочої групи з програми повернення німців на територію Одеської області, депутат облради Юрій Михайлик, — чи не всі ставлять у пряму залежність від розв'язання суттєвих питань, відповіді на які ми на місцях далеко не завжди можемо знайти.

Робоча група, проаналізувавши письмові та усні звертання німців, основні запитання завтрашніх мігрантів узагальнила і звела до таких ось формулювань:

хто і яким саме чином компенсує майно, яке переселенці змушені будуть лишати на попередньому місці помешкання, а також витрати на перевезення речей та переїзд людей?

хто і на яких умовах надасть кредити на спорудження садиб, обзаведення технікою, реманентом, худобою?

де мешкати, поки споруджуватиметься житло?

на яких умовах виділятимуть землю під забудову, під ведення господарства та якою буде довгострокова система податків на власність і землю для мігрантів?

які державні гарантії України щодо відродження німецької мови, культури, особистої безпеки громадян?

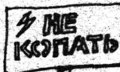
Питання, що й казати, непрості, до того ж вони справді в компетенції не так місцевих органів влади, як уряду України. І відповіді на них треба давати. Причому не зволікаючи. Бо ж переселення вже розпочалося. І відсутність деяких законодавчих актів та урядових рішень щодо цих питань не тільки викликає невпевненість мігрантів у своєму майбутньому, а й може породити драматичні колізії на місцях. За прикладами далеко ходити не треба — у Криму таке вже бачимо.

Ще 11 липня ц. р. в кореспонденції «Німці в степах України», видрукуваній нашою газетою, ми писали про те, що слід прискорити прийняття відповідних законів і рішень. Оскільки зрушень досі, по суті, немає, то змушені повторитися. На думку багатьох, з ким випало й тоді, й у ці дні розмовляти, — самих німців-мігрантів, представників тих органів, що займаються їхнім переселенням, потрібні насамперед міждержавні угоди, які регулювали б переселення людей з однієї країни до іншої. Отже, їх треба укладати. Потрібний наш, український, державний документ, який визначив би політичний, соціальний, економічний статус німців, котрі повертаються в Україну. Статус, який гарантував би їм непросто рівноправне життя серед співгромадян, а й реальні можливості для якнайскорішого відродження самобутності.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».

КОРПОРАЦІЯ ІТО

Formula

ВЫ СЕБЕ ДУМАЕТЕ ЭТО КАБЕЛЬ? ЭТО Ж - ЗОЛОТАЯ ЖИЛА!

Судите сами:

КГХЛ	2*16	КГ	3*2.5	АБЛГУ-6	3*120
КГХЛ	3*2.5*1	АБЛУ-6	3*70	АСБУ-6	3*120
КГХЛ	3*4*1*2.5	АБЛУ-6	3*120	АСБУ-10	3*50
КГХЛ	3*6*1*4	АБЛУ-10	3*35	ААШВУ-6	3*70
КГХЛ	3*10*1*6	ААБЛ-10	3*70	ААШВУ-10	3*50
КГХЛ	3*35*1*10	ААБЛУ-6	3*185	ААШПУ-10	3*50
КГХЛ	3*70*1*25	ААБЛУ-10	3*35	АПСББШВ	3*70*1*35
КГХЛ	3*95*1*35	ААБЛУ-10	3*50	АПСВГ	3*35*1*16
КГХЛ	3*120*1*35	ААБЛУ-10	3*150	РРГГ	3*4*1*2.5
				РРГ	3*4*1*2.5

И это далеко не все...

Нигде КРОМЕ как в Торговом Доме ИТО

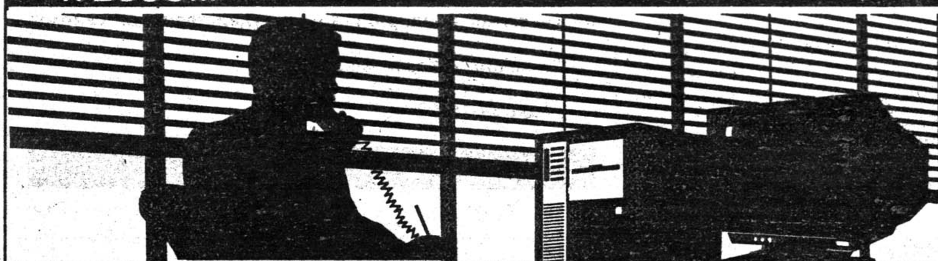
Так что обращайтесь прямо в Торговый Дом ИТО: город Киев, улица Чигорина, 57 комнаты 32 и 33

Или звоните: (044) 269 - 60 - 87, 269 - 60 - 85

(Продолжение следует...)

СЕТЕВЫЕ КОМПЛЕКСЫ, ИЗДАТЕЛЬСКИЕ СИСТЕМЫ, СТАНЦИИ КОМПЬЮТЕРНОЙ АНИМАЦИИ, КОМПЬЮТЕРЫ В ЛЮБОЙ КОНФИГУРАЦИИ.

ПОЛНАЯ ДВУХЛЕТНАЯ ГАРАНТИЯ!
ПЯТЬ ЛЕТ СОПРОВОЖДЕНИЯ!
ДОСТАВКА И УСТАНОВКА!
ПРОГРАММНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ!

310042, Харьков
ул. Пожарского 2/10
тел. (0572) 93-40-75,
95-96-74, 94-28-11
факс (0572) 94-35-73

ПКП «ИНКОМ»

предлагает посетить выставку-презентацию **ЭЛЕКТРОННОЙ ПИШУЩЕЙ МАШИНЫ «РОМАШКА»** с встроенной микро-ЭВМ и автоматической печатью. На выставке будет представлена и другая продукция Курского ПО «Счетмаш»: микрокалькуляторы «Росинка», «Искра-2240», источник непрерывного питания «ИМП-300»;

ПЭВМ «Искра-3104»;

струйное печатающее устройство;

ПЭММ «Ивица»;

электронна детская игрушка «Железная дорога».

Выставка будет проходить с 11 по 13 ноября 1992 года по адресу: г. Киев, ул. Горького, 180, УкрИНТЭИ (ст. метро «Дзержинская»).

Справки и заказы гостиницы по тел.: **264-21-84. 264-18-09.**

Организация со склада в Киеве продает по самым низким ценам в Украине уникальные игровые автоматы «MULTI BABY» производства Испания.

Телефон в Киеве: (044) 446-82-86. Факс (044) 446-81-70.

ФИРМА NORTH AM.LTD ОТКРЫВАЕТ УКРАИНУ!

Электронная, бытовая и оргтехника

Оборудование для химической, нефтеперерабатывающей и пищевой промышленности

Линии по приготовлению и разливу соков

Фильтры для сахарной промышленности

Товары народного потребления

Оптовые партии канадских товаров со складов в Киеве

СТОПРОЦЕНТНАЯ ГАРАНТИЯ КАЧЕСТВА И ОПЕРАТИВНОСТИ ПОСТАВОК!

Адрес фирменного магазина в Киеве: улица Отто Шмидта, 26-б.

Представительство в Украине:
телефон (044) 244 75 40
факс (044) 244 75 41, 244 75 43.

ТОРОНТО-КИЇВ

VNESHEXPO Business

З 21 по 27 листопада 1992 року відбудеться

МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я-92»

У ній беруть участь понад 40 зарубіжних фірм з Австрії, Франції, Швейцарії, Данії, США, Фінляндії, Німеччини, Великобританії, Голландії, Швеції, Японії та понад 20 підприємств України.

23 листопада — науково-практичний семінар «Світові стандарти медицини — охороні здоров'я України». У ньому візьмуть участь відомі вчені, лікарі України, представники зарубіжних фірм, а також провідні фахівці Міністерства охорони здоров'я України.

25 листопада — міжнародний семінар «Моніторинг виробничого і навколишнього середовища, біомоніторинг і профілактичні заходи».

Фірма «ЗовнішЕкспоБізнес» запрошує до участі в роботі виставки всіх працівників сфери охорони здоров'я, підприємства, організації, фірми, що прагнуть поліпшити рівень медичного обслуговування.

Участь у семінарах допоможе вам зорієнтуватися у виборі кращих зразків медичного обладнання, технологій, медпрепаратів.

Чекаємо вас за адресою: Київ-53, Львівська пл., 8.

Експоцентр фірми: «ЗовнішЕкспоБізнес».
Телефони: (044) 212-59-73, 212-24-93, 212-03-72.
Факси: (044) 212-29-82, 212-29-97.
Телекс: 131391 EKSBI.

ПРЕДЛАГАЕМ:

Крышку для консервации металлическую.
Цены еще весенне-летние.
Справки в г. Черкассы по телефону (0472) 64-84-52.

ПАНІ ТА ПАНОВЕ!

Холдингова компанія «КРОНОС ЛТД» та Командитне товариство «Кронос та К» провадять передплату на ПАЙОВІ ІМЕННІ СЕРТИФІКАТИ для громадян та юридичних осіб на суму 500 000 000 крб. по вартості кратній 5000 крб.

НАШ СЕРТИФІКАТ — це

гарантовані 30% річних за перше півріччя;

НАШ СЕРТИФІКАТ — це

вклад у процес приватизації сьогодні, а не завтра;

НАШ СЕРТИФІКАТ — це

безплатні консультації з питань приватизації та цінних паперів;

НАШ СЕРТИФІКАТ — це

надійне збереження ваших коштів від інфляції.

НАША АДРЕСА: 252042, м. Київ, вул. Івана Кудрі, 31А, (6 поверх),

ТЕЛЕФОНИ: 269-21-41, 268-84-86.

ФАКС: 269-7-62.

КОМПАНИЯ "Ай-Ти-Ай"

ЧЕСТНОСТЬ И НАДЕЖНОСТЬ

Ускоряем оплату из России в Украину по отработанной схеме.

Имеется опыт аналогичных расчетов с украинскими и российскими предприятиями государственного сектора.

Телефоны в Харькове: 94-29-66,

Факс 94-16-77.

Телефон в Харькове (0572) 94-29-66. Факс 94-16-77

КОМПЬЮТЕРЫ ДЛЯ УКРАИНЫ

NTT SYSTEM - лидер в производстве и поставках IBM-совместимых компьютеров для стран Восточной Европы. Только на Украину по самым низким в Европе ценам фирма поставляет:

NTT SYSTEM 286-16 — 699 $
RAM 1M, HDD 42 M, FDD 1.2 M, COLOR VGA

NTT SYSTEM 386DX-25 — 999 $
RAM 4M, HDD 105M, FDD 1.2 M, COLOR SVGA

NTT SYSTEM 386DX-33/387 1099 $
RAM 4M, HDD 105M, FDD 1.2 M, COLOR SVGA

Возможна любая другая конфигурация по желанию заказчика. Поставка выполняется по факту оплаты со склада в г.Киеве. Обеспечивается гарантийное сопровождение и ремонт.
В любом количестве по минимальным ценам поставляются комплектующие для сборочных производств и ремонтных организаций.
Допускается оплата в украинской валюте по согласованному с заказчиком курсу и бартер на цветные металлы.

Представительство на Украине: г.Киев ул.Вавиловых 15
телефоны:440-65-04-служба информации, 440-22-22-отдел маркетинга, 440-46-66-сервисный центр.

ГОСПОДА!

Вас приветствует брокерская фирма "Коммерческие системы"!

Мы сотрудничаем с солидными деловыми партнерами. Наши брокеры предлагают Вам оперативную помощь в быстрой реализации крупных партий любых товаров, сырья, продуктов.
Заключив с нами договор, господа, Вы можете не сомневаться - в кратчайшие сроки информация о Вашем товаре поступит в биржевые торги крупнейших бирж Украины, в компьютерную сеть передачи сообщений Relcom,в рекламные объявления и обязательно

НАСТИГНЕТ покупателя.

Наша брокерская фирма оперативно и выгодно приобретет для Вас лес и пиломатериалы, мебель, сталь, алюминий, а также изделия из металлов, отечественные и импортные автомобили, продукцию химического производства, сантехнические изделия, станки, оборудование, недвижимость и многое-многое другое.

Делайте заявки на сумму не менее 100.000 рублей.

У нас нет проблем, господа! Их не будет и у Вас!

Для Вас мы работаем без выходных. Факс (044) 224-43-20, 244-28-88.

Адрес: 252030, Киев, ул. Владимирская, 57. Тел. в Киеве (044) 224-42-17, 224-14-98.

Арендное предприятие **«Обуховский завод вентиляционных изделий и конструкций»** формирует пакет заказов на 1993 год на изготовление калориферов типа КСК с улучшенными характеристиками. Теплоноситель — вода и пар.

Изготовит в 1992 году калориферы КСК всех типоразмеров, теплоноситель — вода.

Обращаться по адресу: 255400, Киевская область, г. Обухов, Обуховский завод вентизделий и конструкций. Телетайп 132921 «Ветер»; Телефоны: 57-207, 5-39-30.

Организация принимает от юридических и частных лиц заказы на следующие виды работ:

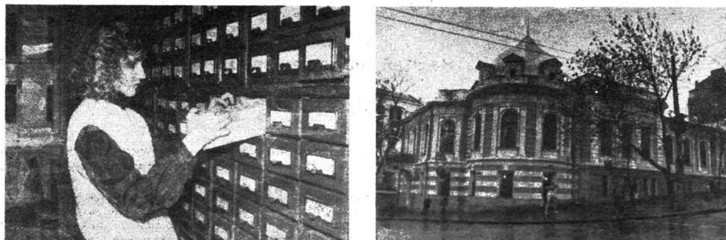
— металлорежущие,
— механосборочные,
— сварочные,
— радиомонтажные,
— оптические,
— малярные,
— гальванические (включая покрытия антиквариата и церковной утвари).

Телефон: (044) 265-17-83.

«Citol»

«ХОЧЕШ БУТИ РОЗУМНИМ — БУДЬ НИМ,

а допоможе тобі бібліотека», — так говорить директор Республіканської науково-медичної бібліотеки Раїса Павленко

Так-так, тієї самої, що розташована у блакитно-білому особнячку на розі вулиць Толстого і Горького. У буклеті, випущеному на замовлення Міністерства охорони здоров'я України, можна прочитати: у 1971 році бібліотека одержала цей будинок капітально відремонтованим і обладнаним на тогочасному рівні. Та запитайте Раїсу Іванівну — і почуєте таку історію!.. А може, й не почуєте, бо не любить повертатися до старих проблем — надто допікають нові. Ми й ними займемося, але спочатку скажу: якби не колектив бібліотеки, може, давно не було б того особнячка, а стояло б на його місці дещо із зразків архітектури розвиненого соціалізму. Проект «зразка» вже було розроблено, і коштував він немало, тому коли бібліотекарі розкопали, що то є будинок відомого тепер усім Терещенка і розпочали його реставрацію, керівники міста впали в шок: хто такі і як наважилися?! Спасибі, знайшлися ентузіасти — і маємо «Пам'ятник архітектури, що охороняється державою». Так в усякому разі написано на табличці, що її добивалася Павленко понад 10 років, хоча я б написала: охороняється колективом бібліотеки, який щодня насторожі. Справді насторожі, бо сьогодні, коли особняк радує око, у декого визріває намір продати його за валюту. Думаю, цього не станеться, поки на місці його берегиня. Тож повернемося до проблем, які вона вважає найактуальнішими.

— І найперша — комплектування бібліотечного фонду, чи не так, Раїсо Іванівно?

— Так, найперша. Не хотілося б повторювати тієї істини, що медична бібліотека є не просто невід'ємною частиною системи охорони здоров'я, а його фундаментом. Але доводиться. Бо бачу: наші вищі керівні кола цього не засвоїли.

Наша бібліотека — не те, що ви бачите. Це ціла мережа — 1035 бібліотек різних рівнів: обласні, бібліотеки науково-дослідних іститутів, вузів, лікувально-профілактичних установ тощо. Загальний фонд — 29 мільйонів примірників, як ми кажемо, джерел інформації. Є унікальні книги. Наприклад «О лекарственных средствах» Діоскорида Педанія видання 1565 року. Свого часу ми придбали цей примірник у приватної особи за 300 карбованців, бо боялися: до букіністичного магазину не донесе. Взагалі ж від населення книги приймаємо через букіністичні магазини. Багато книжок подарували бібліотеці акушер-гінеколог Писемський, психіатр Фрумкін, епідеміолог Громашевський. Та основний фонд формується по державних каналах. Дякувати Міністерству охорони здоров'я, воно ніколи не відмовляло в коштах. Але що буде далі?

— Я так розумію, що нові умови життя України поставили вас у певні межі.

— У межі, які мають форму іспанського чобота. Нещодавно я була в Білорусі на конференції з обміну досвідом і побачила цікавий документ — постанову уряду про порядок розсилання контрольних примірників друкованих творів. Вона зобов'язує всі організації, що мають розмножувальну техніку, безплатно розсилати контрольні примірники друкованої ними літератури, в тому числі і бібліотеки. Коли ж ми в нашому Міністерстві культури говоримо, що треба добиватися і від нашого уряду такого, там удають, що не чують. Міжреспубліканські зв'язки, що були в Союзі, розірвано. Розриваються і налагоджені з далеким зарубіжжям: на наш лист щодо виділення валюти на закупівлю літератури Фокін відповів: немає грошей на ліки, а вони просять на літературу. Мовляв, не розуміють люди, чого просять. Ми все розуміємо. Раніше ми мали зв'язок з 35 закордонними бібліотеками і центрами інформації. Обмін літературою вели і на безвалютній основі. Але ж потрошку нам і валюту давали. Якщо в світі видається понад 20 тисяч найменувань журналів біомедичного профілю, а ядро потрібної інформації — у 3,5 тисячі, то ми одержували лише 26 журналів. Крапля в морі, але хоч вона була, то була саме тією, в якій відбивалося море. Нині і її не матимемо, якщо не буде вирішено питання про валюту.

— Як людина ініціативна ви, напевне, шукаєте виходи із становища?

— Безумовно. Уклали угоду з Білоруссю — на міжбібліотечному, так би мовити, рівні: вони для нас комплектуватимуть літературу, що виходитиме в Білорусі, а ми для них — нашу. З Москвою те саме. Щодо далекого зарубіжжя, поки що виручає українсько-американський фонд «Сейбр» («Світло»). Засновниця його, українка за походженням, Таня Вітвицька робить усе можливе, щоб забезпечити Україну новітньою літературою. З 1990 року одержали її безплатно на 20 тисяч доларів. Але ж це не вихід. Комплектування бібліотечного фонду має повернутися на рівень державної політики. Ми і так безнадійно відстали від світу, але, читаючи, хоч думкою намагаємось наздогнати його. І кращим ученим це вдається.

— Кращим — так. А щодо основної маси медиків — як вони читають? Тим більше сьогодні, коли у всіх, здається, одне на думці: де взяти гроші, щоб протриматись. Людям не до книжок.

— Кілька років тому проводилися дослідження, які саме і відповіли на це запитання — як читають наші медики. По-різному. Більше за всіх — хірурги. Менше за всіх — педіатри. Так що можна сказати: біля колиски нового покоління стоїть малограмотний лікар. Нині ж, ви правильно зауважили, людям не до книжок. Якщо раніше до нас приходило щоденно 350—400 відвідувачів, то тепер значно менше. Часто можна почути: у мене дома є бібліотека, то навіщо кудись ходити, час витрачати? Але не може бути дома бібліотека краща, ніж наша. До того ж ми і допомагаємо своєму читачеві. Максимально деталізовані каталоги (таких, запевняю, немає в жодній бібліотеці Києва) дозволяють швидко підібрати потрібну літературу, а якщо треба, то й перекласти, якщо треба, то зняти ксерокопію. Тому людина, яка хоч раз скористалася бібліотекою, як правило, залишається її читачем назавжди.

— А якщо не стала, як залучити?

— Прозвучить, може, шаблонно, але інакше не сказати: ми шукаємо шляхів до спеціалістів. Причому різного рівня. Наприклад, у міністерстві готується колегія з якоїсь проблеми — робимо добірку матеріалів, які можуть стати в пригоді. Страхова медицина цікавить — будь ласка. Дитяче харчування — будь ласка. Списки нової літератури подаємо начальникам управлінь, головним спеціалістам. Що зацікавить — знову ж таки зробимо переклад, ксерокопію... Але, як свідчать дослідження, управлінський апарат не на першому місці за кількістю прочитаного.

Розуміючи зайнятість практикуючих лікарів, виїжджаємо в лікувальні заклади — до 200 разів на рік.

— І все-таки як зробити, щоб до вас йшли не тільки кращі кадри?

— Думаю, що треба нарешті вирішити питання про викладання курсу з бібліографії в медінститутах. Його то читали, то не читали. Учений без бібліографії — що хірург без скальпеля. Але ж цим інструментом треба вміти користуватись. Навчити мають в інституті. У цьому ми порозумілися з новим інститутом нетрадиційної медицини і допомагатимемо його студентам.

А щодо тих, хто вже залишив студентську аудиторію, я б використала такий важіль, як атестація. Пропонувала ж у Міністерстві охорони здоров'я: введіть до атестаційних комісій бібліотечних працівників. Не треба нам платити. Заради ідеї будемо допомагати. Все одно готуємо матеріали для тих комісій. Не знаю, чи використовують. А ми б запитали: що людина читає по своїй спеціальності, наскільки орієнтується у нових підходах до професійних проблем. Та бачу: нікого моя пропозиція не зацікавила.

— Невже жодної надії на те, що наші практики стрепенуться?

— Чесно кажучи, я сподіваюсь на те, що до бібліотеки їх підштовхне дорожнеча. Поки людина виписує літературу додому, то живе з ілюзією щодо своїх знань. Нині передплачувати не по кишені. То, може, до нас потягнуться.

— А декотрі остаточно ляжуть на дно.

— Їм можна тільки одне сказати: спеціаліст, який не поновлює знань протягом п'яти років, втрачає їх на 30 відсотків, а який понад п'ять — то на всі 70 відсотків. Від нульових фахівців пацієнти просто відмовлятимуться, бо бійся лікаря, який не читає, більше за саму хворобу.

— Це корисно запам'ятати не тільки лікарям, а й їхнім пацієнтам, чи не так?

Марина ДЯТЛОВА, оглядач з питань охорони здоров'я.

СЕРЕДА
11 листопада

І ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої.
9.00 Свічадо.
10.00 Художній фільм «Взяти живим або мертвим». (США).
11.45 Зірки української естради.
12.25 УТН.
12.40 Багатосерійний художній телефільм «Бодетаун». 6 серія.
13.05 Вервиця.
13.35 Науково - популярний фільм «Федір Достоєвський».
16.00 УТН.
16.05 Сонячне коло.
16.35 Прем'єра документального телефільму «Дзвін».
17.00 В. Барвінський. Тріо ля мінор.
17.25 Теле-техно-тека.
17.55 Спадщина.
19.00 УТН.
19.10 Фільм-концерт «Зоряний острів».
19.30 Зустрічі на телебаченні. Прес-конференція Прем'єр-міністра України Л. Кучми.
20.30 Телефільм «Осінній мотив».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.40 Акценти
21.55 Авторський вечір поета-пісняра С. Галябарди. У перерві — 22.55 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.50 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.50 Наш музичний клуб «440 герців».
10.30 «Асоціація». Документальний телефільм.
10.50 Мультфільм.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Художній телефільм «Угрюм-ріка». 2 серія.
12.40 «Поки не випав сніг...». Художній телефільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 «Бджола Майя». Мультфільм.
16.05 Подарунок меломану. Грає В. Третьяков.
16.35 Як досягти успіху
16.50 Прес-експрес.
17.00 Новини.
17.25 Вагон 03.
18.00 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
18.45 Громадська думка.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Комедіанти». 1 серія. (США).
21.55 Таємниця хімічної зброї.
22.05 Телебал, присвячений X фестивалю молоді «Воронеж-92». У перерві — 23.00 Новини.
23.50 «Поки не випав сніг...» Художній телефільм.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

11.00 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара». 97 серія.
11.50 «АЛСІБ: небо одне на всіх...».
12.35 Т.Ін.Ко.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Сигнал.
15.15 ТрансРосефір. Далекий Схід.
16.00 Там-там-новини.
16.15 Теніс. «Кубок Кремля».
17.00 Християнська програма.
17.30 Бесіди в «Метрополі».
17.50 Давайте з'ясуємо.
18.05 Опозиція.
18.45 Свято кожен день.
18.55 Київська панорама.
19.15 Телебіржа інформує.
19.25 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 98 серія.
20.15 Вечір у домі Гоголя.
21.00 Користь (Бізнес і політика).
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 Сьогодні у Верховній Раді Російської Федерації.
22.45 Із залу Конституційного суду Росії.
23.00 Теніс. «Кубок Кремля».
23.30 Вінілові джунглі.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.30 Худ. фільм «Д'Артаньян і три мушкетери». 3 серія.
14.45 Мультфільми.
15.00 Худ. фільм «Дві стріли».
16.30 Мультфільми.
16.40 Худ. фільм «Воїни дюн».
20.40 Худ. фільм «Жінка, котра співає».

Голос України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ.

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.

⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 449808

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311214.